

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

10 soros hirdetés egyszer 20 fill.
minden következőnél 18 fill.

Nyitólter sora 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, február 19.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: A magyarság megerősítése Aradmegyében.

Személyes kérdések.

A benoldgágyár közgyűlése.

Az öngyilkos Hollaky.

A Széchenyi-malom közgyűlése.

Az aradi román püspökség birtokvásárlásai.

Nagy vasúti katasztrófa.

Bánffy kontra Gajári.

A Pécskai Takarékpénztár közgyűlése.

Arad képviselője és polgármestere a miniszterelnéknél.

Az aradi házlezerdet Bécsbe helyezik.

Tárca: Egy írónő. Irta: Marcel Prévost.

A magyarság megerősítése Aradmegyében.

Arad, február 18.

A legutóbb lezajlott általános képviselő választások eredménye, a megválasztott nemzetiségi képviselők magatartása és politikájuknak be nem vallott, de elárult célja, mind jobban és jobban figyelmeztet bennünket, hogy úgy Felső Magyarországon mint a Tisza és Maros szögétől végig egész Délmagyarországon és Erdélyben a magyar faj *expansiv és nagy szaporodási erejére* támaszkodva arra kell törekednünk, hogy az ország ezen részein a már ott levő magyarság megerősítették és telepítés által a magyarság száma annyira emeltessék, hogy annak számbeli fölénye a vidéken is biztosítottassék.

A magyar közvélemény már tudatára ébredt annak, hogy a politikai assimilációt, vagyis az egységes nemzeti nagy Magyarországot, — mely mindnyájunknak álma,

nem a nemzetiségeknek erőszakkal leendő megmagyarosításával, nem tisztán a kultúra fényével és melegével, hanem a magyar faj kulturális és gazdasági fejlesztésével, nemkülömben szaporodási fölényével teremthetjük meg.

Eznek tudatában a magyarság bizonyos nyugtalansággal vette tudomásul az arad-megyei Tauc község határában fekvő gróf *Königsberg*-féle hitbizományának árverés útján leendő eladását, tartva attól, hogy ezen birtok idegen kézre kerül. Ezen nyugtalanságot még jobban fokozza most az a körülmény, hogy ezen, mintegy 7000 magyar holdat kitevő fölúbirtokot annak jelenlegi birtokosa parcellázás útján akarja eladni.

Ha tekintetbe vesszük azt, hogy ezen birtok oly községekkel határos, melyeknek lakossága *tiszta* román, úgy a magyarságnak ezen nyugtalanságát, hazafias aggodalmát magyar nemzeti politikai szempontból nagyon is jogosnak és helyesnek kell elismernünk. Jogosnak és helyesnek azért, mert addig, a míg ezen nagy kiterjedésű ingatlan *Königsberg* Fidei gróf volt a birtokosa, ezen birtok a magyar állameszmének és a magyarságnak állott szolgálatában. Ha azonban annak parcellázás útján való eladása bekövetkezik, úgy az — a parcellázás természetéből s lényegéből kifolyólag — nagyon természetesen a környékbeli lakosságnak, vagyis a románságnak jut birtokába. Ily szomorú jövő bekövetkezését tehát akkor, a mikor a románság és a magyar államiság közt át nem hidalható ellentétek léteznek, minden körülmények között meg kell

akadályozni, ha csak nem akarjuk azt, hogy Aradmegyének ezen része a magyarság számára örökre elveszett legyen.

Ez pedig csak egy módon vihető keresztül. Még pedig úgy, ha a jelenlegi birtokos által keresztül vinni szándékolt parcelláris eladás bekövetkezését megakadályozzuk. Ez pedig a magyar államnak képezi kötelességét.

Sokat hallottunk arról, hogy a „nemzeti” kormány uralomra jutása a magyar nemzeti állam kiépítésére irányuló működésével kapcsolatosan egy nagy szociálpolitikai éra bekövetkezését jelenti. Mutassa meg a „nemzeti” kormány, hogy tényleg dolgozni akar az egységes magyar nemzeti állam annyira szükséges megalapozásán! Mutassa meg a „nemzeti” kormány, hogy a magyarság térfoglalhatása, kulturális és gazdasági megerősödése érdekében minden eszközt tényleg felhasznál, ha arra alkalom kínálkozik. Az alkalom most itt van. Vegye meg az állam e nemzetiségi vidéken eladás alá kerülő birtokokat és azokon oly vidéken élő magyarság egy részét telepítse le, amely föld hiányában ingatlant szerezni jelenlegi tűzhelyén nem képes. Ez által nem csak csökkenteni fogja a már nemzeti veszedelemben menő kivándorlást, nemcsak megfelelő ingatlannal látja el a földben szűkölködő kizsákmányolt egy részét, hanem ezekkel együtt a magyar faj uralmát fogja e vidéken biztosítani. Uly célok ezek, hogy azok érdekében semmiféle akadálytól meghátrálni nem szabad!

Egy írónő.

Irta: Marcel Prévost.

Armand C... regényíró kényelmes dohányzójában arról beszélgettünk, hogy a nők milyen nagy tért kezdenek mai nap bódítani az irodalomban. Se szeri, se száma, különösen az angol regényíró nőknek. A Manche-csatornán vagy a tengeren túl megjelenő három regény közül, legalább is kettő női írótól származik. S ez a divat most Franciaországban is kezd lábra kapni.

E tekintetben, bár minden jóakarat nélkül, az egész társaság egy véleményen volt. Sőt azt is megállapítottuk, hogy a szoknyás kollégáktól úgy félünk, mint a tüztől, mert igen kevés tehetséggel, de annál nagyobb irigységgel és hiúsággal versenyeznek a férfiakkal.

— Istenemre! nekem több szerencsém volt az eféle érintkezésekben, mint önöknek, mert több szoknyás író társammal a legszívélyesebb viszonyban állok... Így a közelmúltban is nyílt alkalmam, hogy összehasonlítást tegyek író és írónő között s mondhatom, a szoknya javára kellett döntenem.

A házigazda e kijelentése általános érdeket keltett s mindannyian kértük, hogy mesélne el a történetet.

— Nagyon szívesen, mert az tanulságos is — felelé.

— Mint önök, mint mi mindannyian, kiknek nevét az újságok emlegetik, én is kapok

ismeretlenektől levelet — kezdte elbeszélését. Sok közöttük a haszontalan, sőt némelyik szidalmazást is tartalmaz. Legtöbbször azonban befolyásom érvényesítését óhajtják, vagy pénzt kérnek. Ezeket a leveleket sohasem olvasom el anélkül, hogy szívem össze ne szorulna s a mennyire hatalmamban áll, velük szemben a gondviselés szerepét játszom.

A múlt év január végén levelet kaptam Jean Séguin, előttem ismeretlen aláírásával. Egy regényt írt, amelyet ítéletem alá akart bocsátani és arra kért, hogy ha a regény megnyerné tetszésemet, talán vállalkoznám, miszerint számára kiadót keressék.

A levélre rögtön válaszoltam és bekértem a kéziratot.

A vaskos csomag nem sokáig váratott magára, de az írás inkább női, mint hivatásos másoló kezére vallott. Érdek nélkül bontottam fel, hiszen oly ritkaság mást, mint tudatlan igyekezetet, vagy legföljebb bizonyos, utánzásra hajló ügyességet találni! Az első lapokat, melyek nehézkesek és unalmasak voltak, ösztönyszerűleg kezdtem olvasni. Valószínűleg keresetlen kifejezésekkel és „sok közvetlenséggel” ecsetelt, személyesen átölt női történet volt az. Azonban később egy érdekes, jól átgondolt helyzet domborodott ki, amely annyira megkapott, hogy az egészet egyfolytában átolvastam, mi éjfél utáni két óráig tartott. Annyira megőrültem felfedezésemnek, hogy rögtön írtam a szerzőnek. Megdicsértem, biztattam és kértem, hogy látogasson meg.

— Két nappal később, hűséges Constant om e névjegyet adta át:

Jean Séguin

9., rue Renouard.

— Ez a hölgy azt állítja, hogy uram várja őt, — jelentette

— Tehát eltaláltam. Jean Séguin csakugyan nő volt... Néhány pillanat múlva, egy szép, szőke üde arcú, huszonöt éves leány lépett be, kinek eszesen csillogó szemei mély gondolkodást árultak el.

— Kisasszony, ön a „Mortelle Epreuve” szerzője? — kértem.

— Igen, uram!

— Regénye megérdemli, hogy azzal foglalkozzunk, de a címet rosszul választotta meg. Csodálom, hogy ilyen fiatal hölgy, mint ön, első kísérletnél ezt a tárgyat választotta...

— Oh uram, már régóta irogatok!

— Igazán?

Erre minden félénkség nélkül, sőt mulatságos előadással elmesélte, hogy ő önálló tanítónő, ki mindig nagyon szerette az irodalmat s hogy szórakozásból már gyermekkor óta írka-fírka, mely tehetősége családi vonás.

— Nagybátyám vidéki városaink egyikében tanár és már több pedagógiai munkát kiadott. Régebben édesatyám is írt...

— Ah, igen? ura atyja is?

— Igen, évekket ezelőtt... Most már nem dolgozik...

Gyorsan más tárgyra tért át és természetesen

Az e vidéken tudomásunk szerint eladás alá kerülő birtokon körülbelül 400 magyar család telepíthető le, tehát egy oly élet-erős magyar község volna létesíthető, mely úgy kulturális, mint gazdasági tekintetben e vidéken vezérszerepre lenne hív. tott. Ezenkívül a letelepítendő 400 család 400 oly választó polgárt jelentene, a kik szavazatukkal nem a nemzetiségi, hanem mindenkor a magyar jelöltet támogatnák, minek folytán biztosra vehető, hogy a nemzetiségi agitátorok aknamunkája mindjobban és jobban erőtlenné válna, később pedig, a magyar faj úgy szaporodási, mint terjeszkedő képessége folytán, bekövetkeznék az az eset, hogy e körülből nemzetiségi képviselő a magyar parlamentbe be nem jutna, ami által egy taggal kevesebb lenne azon nemzetiségi képviselők csoportja, mely csoportból még nem is oly régen az a kijelentés hangzott el: „En nem vagyok magyar!”

Ugy kulturális és gazdasági, mint politikai szempontból tehát az államnak kötelessége a magyarság térfoglalására kínálkozó alkalmat megragadni és a cél érdekében szükségesnek mutatkozó eszközöket előteremteni addig, míg nem késő.

Károlyi Gyula gróf a város legutóbb tartott közgyűlésén általános tetszést keltve jelentette ki, hogy a város ügyeiben megfelelő helyen való közbenjárást kötelességének tartja. Most, mint a kormány helyi képviselőjének, alkalma nyílik, hogy Aradvármegye és különösen annak magyarsága érdekében megfelelő helyen szintén közbenjárjon. Ezen közbenjárásának sikere nemcsak az ő dicsősége, hanem Aradvármegye magyarságának messze kiható megerősödése lesz. (R.)

TÁVIRATOK.

Elöntött város.

Bone, február 18. A külváros és a város egy részét a tenger elárasztotta. Több bennszülött életét veszítette.

tesen én sem kérdezősködtem tovább Látszott, hogy ismeri az irodalmi élet nehéz küzdelmeit, de ennek dacára sok bizalommal és reménnyel tekintett a jövőbe.

Egészen véve, nekem eléggé tetszett, s jó oaratókként váltunk el. Kéziratát magával vitte, hogy még néhány változtatást eszközöljön rajta. En pedig már másnap lépéseket tettem A „Mortelle Epreuve” érdekében.

A tanítónőnek igaza volt, hogy szerencse csillagában bízott. A Revue-nek, melyhez fordultam, éppen szüksége volt két drága regény megjelenése között, egy nem túl hosszú, olcsóbban díjazható elbeszélésre. Kiadom pedig, ki aznap éppen jó kedvében volt, első kérésemre rögtön kedvező választ adott:

— Tőled, ajánlatodra mindent elfogadok ... Utasítsd hozzám George Sandodat!

E jó híreket rögtön megírtam Jean Séguin-nak, kérve őt, hogy azonnal küldje el a kéziratot, melyet a Revue sürgősen vár. Nagy meglepetésemre, a fiatal leány se nem jött, se nem felelt. Ismételtlen irtam neki, mire a következő sürgőnyt kaptam:

— Bocsásson meg, és ne foglalkozzék több könyvemmel. Atyám nagy beleg s így percre sem hagyhatom el ...

Azután több, mint egy hónap telt el s az igazat megvallva, már nem is gondoltam Jean Séguin-re, midőn egy reggel Constant ismét behozta kártyáját. A fiatal leány belépésekor csodálkozva vettem észre, hogy mennyire megváltozott. Szinte megőregedettek, kimerültek és fáradtnak látszott.

— Ugyebár, megváltozottak talál? — kérdé.

Személyes kérdések.

Szterényi a sajtóról.

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 18.

A t. Ház mai ülése elé — mely külömben is a személyi kérdések jegyében folyt le. — nagy érdeklődéssel nézett az egész politikai világ, mert elterjedt az a hír, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter nyilatkozni fog egy fővárosi napilapnak ama vádjára, mintha Kossuth elő akarta volna segíteni egy oly kormány alakítását, melynek Vörös László lett volna az elnöke, Kossuth pedig a pénzügyminisztere. Szokatlan képet nyújtott ma a Ház, mikor Justh Gyula az ülést megnyitotta: tömött padosorok, feszült kíváncsiság. Kossuth tényleg nyilatkozott is, ami igen természetesen együttjárt az ily esetekben szokásos bizalmi flastrom kiszolgáltatásával. Taps, éljenzés. Már szükség is volt reá, mert a Lengyel Zoltán aktái, amelyeknek a mai tüntetés voltaképpen szólt, kezdtek nagyon is kellemetlenné válni.

Részletes tudósításunk:

(Kristóffy és Székcsák.)

Justh Gyula tíz óra után néhány perccel nyitotta meg az ülést. Felolvasták a szombati ülés jegyzőkönyvét s azt hitelesítették. Napirend előtt Hencz Károly jelentkezett szólásra.

Hencz Károly: Azért kért szót az elnöktől napirend előtt, mert Szmracsányi őt nem támadta meg szombaton, csak aposztrofálta s erre nézve neki most fontos mondanivalói vannak. Allítja és ezt bizonyítani is tudja, hogy Székcsák nemzetiségi képviselő összeköttetésben állott Kristóffyval. Ez a Székcsák egy nagyon furcsa és megbízhatatlan ember. Aláírt egy reverzálíst, hogy magáévá teszi a néppárt programját, csatlakozik a pártunkhoz, csak azért, hogy megtámadott mandátumát megmentse. Ugyanakkor egy levelet irt az árvi főispánnak, hogy mint a nemzeti állameszme híve, annak ügyét támogatja és megfogadta, hogy a megyei hatóságokat nem fogja támadni. Így aztán elérte, hogy a főispán a petíciót visszavonatta. Természetesen Székcsák nem tartotta meg becsületszavát s ezért a néppártból ki kellett tessékelni. Ez az ur paktált Kristóf-

fyval, csak hogy a volt belügyi ügyvivő a man dátuma megszerzésében segítségére legyen.

(Kossuth nyilatkozik.)

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter: Nem akarja meghonosítani azt a szokást, hogy némely lapban megjelent hamis híreket a Házba behozzon, mégis, mivel hogy nagyon terjed egy budapesti lapnak az a híre, mintha ő egy olyan kabinetben akart volna helyet foglalni, amelynek Vörös László az elnöke, kijelenti, hogy ennek a hírek reá és a függetlenségi pártra vonatkozó híre valótlan. (Élénk helyeslés és taps.)

Elnök: Az ülést öt percre felfüggeszti.

(Még egyszer Kristóffy.)

Szünet után

Hodzsá Milán: Szmracsányi szombaton megtámadta őt itt a Házban erre kíván válaszolni. Az egész előadásból azt látja, hogy Szmracsányi szavába nem lehet hinni.

Elnök: Rendreutasítja s figyelmezteti, hogy ha így folytatja, megvonja tőle a szót.

Hodzsá Milán: Kristóffyval igenis érintkezett, amint hogy érintkezett elődeivel és utódaival is fog érintkezni, amint hogy képviselő társai is érintkeznek a kormány tagjaival. Hencz azt mondta ...

Az elnök: Figyelmezteti, hogy napirend előtti felszólalást nem lehet vita tárgyává tenni.

Hodzsá Milán: Tiltakozik azon vád ellen, mintha a magyar állam ellen izgatna. Ő az osztályuralom ellen izgat. (Zajos derűtség.)

Egy hang: Azért kapott Liptószentmiklóson pofont.

Hodzsá Milán: Kijelenti, hogy eszeágában sincs izgatni a magyar állam ellen.

Elnök: Következik a napirend.

(Lengyel kiadja.)

Károly József előadó: Indítványozza, hogy Mihályi Tivadar mentelmi joga fel ne függesztessék, mert a bizottság ebben az ügyben politikai zaklatást lát.

Zboray Miklós: Indokolja külön véleményét s azt javasolja, hogy a Ház függessze fel Mihályi mentelmi jogát.

A Ház a bizottság javaslatával szemben Mihályi Tivadar mentelmi jogát felfüggeszti.

Károly József előadó: Ismerteti Polónyi Géza feljelentését Lengyel Zoltán ellen és javasolja, hogy Lengyel mentelmi jogát függeszték fel.

A Ház minden hozzászólás nélkül egyhangulag elfogadta ezt a javaslatot.

(A munkásbiztosítás.)

Baloghy Ernő: Az orvosok helyzetét teszi szóvá és indítványozza, hogy az orvosok fize-

— Kissé kimerülten néz ki, — mondám. Végre nyugalma van már?

— Nem egészen. Atyámnak szivbaja van és a bosszúságok fuldoklást okoznak neki. Az borzasztó ... E percben azonban minden veszályon túl van.

— Nem hozta el a „Mortelle Epreuve”-t? Reám nézett. Ajkait harapdálta, zavartnak látszott s miután kissé erőszakoskodtam, egyszerre keserves zokogásba tört ki ...

— Vége van ... örökre ... többé nem adhatom ki ... — hebegte könnyei között.

Midőn fájdalomnak e kitörése kissé csillapult, könnyeit letörölve, bizonyos elszántsággal folytatá:

— Bocsásson meg, uram ... neveltséges vagyok ... De ön oly jó volt irántam ... Magyarázattal tartozom. Nem akarom, hogy hőbortosnak tartson, bár a legnagyobb titoktartásra kérem ... Igazi nevem: L ... Georgette.

Oly név hangzott el előttem, mely mindnyájunk előtt ismeretes, bár viselőjével, az öreg íróval a mi generációnknak kevés összeköttetése volt. Elődeink azonban jól ismerték az önmagával meg hasonlott embert, ki miután tehetsége nem részesült kellő elismerésben, lelkében keserű irigységgel a mások sikerei és diadalai miatt, régóta elkeseredetten és visszavonultan él. Most leánya tartja őt.

Azután megtudtam, hogy miért nem kaptam meg a „Mortelle Epreuve” kéziratát, s hogy miért nem fog az soha többé napvilágot látni. L ... épp oly irigy és rosszakarátu volt otthonában is, mint írótsaival szemben. Leányát folyton gúnyolta írói tehetségeért.

— Ezt a ronda mesterséget fizni ugyan jó gondolat! Szerencse, hogy amit firkálsz, annyira gyermekes és ostoba, hogy úgy sem fogják soha kinyomatni ... Elégedjél meg azzal, hogy éretlen növendékeidnek az a, b, c-t tanítod.

Pártfogoltam, levelem tartalma miatt érzett nagy örömeben, hogy érdekében tett lépéseimet siker koronázta, elég meggondolatlanul, mindent elmondott apjának.

— Azt hittem, hogy megüti a guta, — folytatta elbeszélését. Egy székre hanyatlott és széttépte inggallérját ... Néhány percig kénytelen volt szólni, de midőn kissé magához tért, sértő szavakkal halmazott el és azzal vádolt, hogy szeretője lettem a Revue szerkesztőjének, a kiadónak, sőt önnek is, uram! Azután ismét fuldoklás vette elő és egy hétig a legnagyobb veszélyben forgott ... Ekkor az orvossal, ki egyszersmind barátunk is, megnyugtatólása azt a mesét gondoltuk ki, hogy az egész dolog megbúsult, mert sem a Revue, sem a kiadó nem fogadja el a kéziratot ... Atyám kétségbeesettnek látszott s ez jót tett neki ... Most már jobban van, de bizalmatlanságában kulcs alatt tartja a „Mortelle Epreuve”-t s kitartó figyelemmel lesi, vajjon nem veszek-e tollat a kezembe? ...

— Most tehát mit tervez? — kérdem.

— Mit tegyek? Tanítónő maradok!

Szép szemeiből nagy könnyek peregtek arcára ... Szegény írónő! Elég szerencsétlen volt, hogy első szárnypróbálgatása alkalmával Páris legirigyebb és leggonoszabb írójára akadt ... az apjára ...

tését fokonként 2400, 1600 és 1400 koronában állapítsák meg. (Helyeslés.)

Ennek az ülést öt percre felfüggeszti. Szünet után

Mezőfi Vilmos: Sajnálja, hogy a törvény első szakaszában a többi foglalkozási ág mellett nem veszik be a földművelőket is, pedig a földművelő munkás rászorult arra, hogy az állam gondoskodik arról, ha betegségbe esett, vagy ha baleset érte.

(Az államtitkár beszél.)

Szterényi József államtitkár megállapítja, hogy a javaslatot általánosságban egyhangulag fogadták el. Nagy elismeréssel szól Csernoch János és az ország első szociológusának. Földes Bélának fölszólalásáról. Ahhoz, hogy a házi cselédek is biztosíthatassanak a nagyobb vállalatoknál, hozzájárulna a kormány, ha azt az egyes törvényhatóságok kívánják. Az újságkiadó vállalatok alkalmazottai beletartoznak a jelen törvényjavaslat keretébe, az újságírókat azonban, mint a legmagasabb arisztokrácia tagjait, nem lehet a munkások közé sorolni. (Mozgás.) Hát mondjuk, ha nem értenek velem együtt az urak, hogy az újságírás a legmagasabb szellemi arisztokráciának egyike. A kormány fontartja magának, hogy a javaslatban nem említett más üzletkörökre is kiterjessze a biztosítást. Ami a gyári pénztárakat illeti, a munkásokat a javaslat szerint nem lehet arra kényszeríteni, hogy gyári pénztárt alapítsanak. A vasutasoknál nem jelent e javaslat jogfosztást, mert ezentúl baleset esetén nem hosszadalmas és kétes pör útján kell érvényesíteni jogait, hanem minden baleset után megkapja rövid úton a segítséget. A paritás megtartásán nagyon ébren őrködik a kormány. A szabad orvosválasztás kérdésébe a kormány nem avatkozik bele, az a pénztárak belügye. Végül a maga és Kossuth Ferenc részéről háláját és köszönetét fejezi ki a sajtó iránt, amely a szociális ügyeket a legnagyobb szeretettel karolta föl. A közvélemény ugyan egy kissé sajtóellenes, de nagy hiba volna egyesek hibájáért az egész sajtót okozni. Elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Hodisa Milán személyes kérdésben szólal föl.

Elnök megállapítja a holnapi ülés napirendjét és berekeszti az ülést.

A benoidgázyár közgyűlése.

Beszámoló és tőkeemelés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 18.

A Magyar benoid-gáz részvénytársaság vasárnap délelőtt tartotta meg első évi közgyűlését, hogy beszámoljon a lefolyt üzleti évről és határozatot hozzon a nyereség hovaforrása iránt. A közgyűlésen megjelent részvényesek örömmel vették tudomásul az iparvállalatnak sikeres működését és ezért elismerése jeléül hálás köszönetet szavazott Sármezey Endre részvénytársasági elnöknek, Lészai Ottó vezérigazgatónak és az igazgatóság többi tagjainak, akiknek odaadó munkássága révén már a vállalat első évét is jelentékeny üzleti nyereséggel zárhatták le.

A részvénytársaság vezetőségébe vetett bizalmának jeléül, valamint a kitűnő benoidgázgépeknek nagyobb arányokban való gyártása végett a közgyűlés egyhangú határozattal 400,000 koronára emelte föl a részvénytőkét és remélhető, hogy e tekintélyesebb anyagi erővel a gyár még fokozottabb mértékben be fogja váltani azokat a reményeket, amelyeket Aradvárosának e legfiatalabb világi vállalatához fűztek.

Sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés, hogy Ring Géza más irányú elfoglaltsága miatt

lemondott igazgatói állásáról. A részvényesek jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak eddigi sikeres fáradozásáért és egyhangulag, nagy lelkesedéssel Révész Adolfot választották meg helyébe igazgatósági tagnak. Az új igazgató, a ki széles körű tudásával és tapasztalataival jelentős szerepet visz Aradváros közgazdasági életében, a siker minden előfeltételével rendelkező benoidgyár igazgatóságában is hathatósan közre fog működni a vállalat előbbrevitelén és fölvirágoztatásán.

(Az igazgatóság jelentése.)

A közgyűlést délelőtt 10 órakor nyitotta meg Sármezey Endre igazgatósági elnök. Szívélyesen üdvözölte a részvénytársaság első közgyűlésére egybegyűlt részvényeseket és a határozatképesség megállapítása után a jegyzőkönyv vezetésére Mandl Vilmos dr. társasági ügyészt, hitelesítésére pedig Kintzig János és Parecz Béla dr. részvényeseket kérte föl.

Ezután Lészai Ottó vezérigazgató előterjesztette az igazgatóságnak alábbi jelentését:

A Magyar benoidgáz részvénytársaság igazgatóságának ezuttal először van alkalmának évi munkásságáról beszámolni. Örömmel jelenthetjük, hogy már az első év eredménye egy a kezdeményezők, mint a részvényesek reményeit igazolta és azt hisszük, hogy sikerült alapköveit leraknunk oly iparvállalatnak, amely hivatva van városunk egyik igen fontos közgazdasági tényezőjévé válni. Az elmúlt üzleti év sikeres munkásságát jórészt előmozdította az is, hogy megfelelő gyárhelyiségeket találtunk, hol a vállalat a szükséghez képest terjeszkedhetett, aránylag olcsó pénzen jutott megfelelő raktárakhoz, műhelyekhez és irodahelyiségekhez. Természetesen nekünk is az új iparág meghonosításával járó nehézségekkel meg kellett küzdeni, különösen a súlyos munkásviszonyokkal, valamint az üzletek kifogástalan lebonyolításához szükséges műszaki erők hiányával. Ezen irányban is alkotólag hatottunk, amennyiben a szükséges kereskedelmi és műszaki személyzetet önmagunka kiképeztük. Jelenleg 10 hivatalnokkal és 50 munkással dolgozik a gyár.

(Bénoid-telepek jegyzéke.)

Az igazgatósági jelentés ezután ismerteti a gyár által fölállított és működésben levő benoidtelepeket, amelyeknek jegyzéke a következő:

Ág. ev. egyház bérházában Aradon 150 lánanggal, Arad Csanád Egy. Vasutak főműhelyében Aradon 150, mozdonyszerelő műhelyében 60, állomás-helyiségeiben Brádon 60, Arad Csanádi gazdasági takarékpénztár palotájában Pécskán 30, Aszód város központi világítása 700, Bohus László báró villájában Lussin Piccolóban 60, Frick József műépítész bérpalotájában Aradon 150, Forray Ernő nagybirtokos kastélyában Bojár Hollóson 60, Grósz Izso lakóházában Lippán 60, Haupt-Stummer Lipót báró kastélyában Janófalun 80, özv. Jakabffy Zoltánné házában Aradon 30, Inkey Pál báró kastélyában Iharos Berényben 80, Kovács Arthurné bérpalotájában Aradon 200, Léwy József nagykereskedő házában Nagyszalontán 60, Lonovics Gyula nagybirtokos kastélyában Dombegyházán 60, Matzky Károly cukrászdájában és terraszán Aradon 80, Nagel Henrik nagybirtokos kastélyában M.-Kovácsházán 30, O. Becsei társaskör helyiségeiben 80, Paikert Henrik nagybirtokos kastélyában Seprősen 80, Papp István és fia szövőgyárában Barca-Rozsnyón 30, Radvánszky Albert báró kastélyában Varsányon 80, Sármezey Ákos szőlőbirtokos kastélyában Gyorokon 20, Sármezey Antal nagybirtokos kastélyában M.-Kovácsházán 60, Sármezey Endre vasúti igazgató lakóházában Aradon 60, Seidner Bernát gróf kastélyában Berzován 60, Somssich Antal gróf kastélyában Ormádon 80, Szabó Kálmán Pannónia-szállójában Aradon 100, Szántay Lajos műépítész bérpalotájában Aradon 200, Schneider Ede Magyar Korona szállójában Facseten 30, Ujhelyi Adolf „Városi nagyszállójában” Seps-Szent-Györgyön 30 normállang teljesítményű gép.

A részvénytársaság ipartelepén gyártott világító gépek minden tekintetben egyenrangúak az eredeti külföldi gyártmányokkal, sőt sok tekintetben felül is mulják azokat, úgy, hogy bizvást remélhető, hogy hódító útjukra elindulván, mihamar nagy elterjedtségnek fognak örvendeni.

(A nyereség felosztása.)

Az igazgatósági jelentés ezután a következő előterjesztést teszi a 26229 korona 53 fillért kitevő tiszta nyereségnek fölosztása iránt:

A 170,000 korona részvényőke 5 százaléka, 85000 korona osztalék kifizetésére fordíttassék. A fönmaradó 17729 korona 53 fillérből 10 százalék, 1172 kor. 95 fillér a tartalékalapra, 10 százalék, 1772 kor. 95 fillér az igazgatóságnak, 5 százalék, 886 k. 47 fill. vezérigazgatónak, 2 százalék, 354 kor. 59 fillér a tisztviselőknek és 3 százalék, 531 kor. 88 fillér a munkásoknak jut. Végül adótartalékra 3000 koronát, 1 százalék fölülosztalékra 1700 koronát és a felügyelő bizottság tiszteletdíjára 900 koronát utalványozzon a közgyűlés.

A részvényesek tudomásul vették az összes előterjesztett jelentéseket és számadásokat valamint a nyereség fölosztására vonatkozó tervezetet s úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak megadta a fölmentvényt.

(Révész Adolf — igazgató.)

Az igazgatóság ezután a legnagyobb sajnálattal jelentette, hogy Ring Géza sokoldalú elfoglaltsága miatt igazgatói állásáról lemondott. Tekintettel arra a kiváló munkásságra, amelyet Ring a társaság alakulásában, szervezésében és első évi működésében kifejtett, inditnyozta az igazgatóság, hogy a lemondott igazgatónak érdemei elismerésül jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon a közgyűlés.

Az indítványt egyhangulag elfogadták, majd Sármezey Endre igazgatósági elnök javaslatára egyhangulag Révész Adolf Acsev. főfelügyelőt választották meg Ring helyébe igazgatósági tagnak. Révész néhány szóval megköszönte megválasztását, ígéretet téve, mindent el fog követni, hogy a vállalat fölvirágoztatásához a maga munkásságával is hozzájáruljon.

A felügyelő bizottság tagjaiul a régieket, Czinner Béla elnököt, Fodor Gyula és Hász Sándor dr. rendes tagokat s Szántay Lajos póttagot választották.

(Az al-tőke fölemelése.)

Sármezey Endre előterjesztette most az igazgatóság javaslatát, mely szerint a 170,000 korona részvénytőkét 1150 darab 200 korona névértékű részvények kibocsátásával emeljék föl 400,000 koronára. Az előterjesztés indoklásul Sármezey fölhozta, hogy a vállalat már egy évi fönnállása alatt olyan kiterjedésű üzemet teremtett meg, amely nincsen arányban a társaság csekély tőkéjével. Csekély azért, mert 70,000 koronát szabadalom vásárlására és jelentékeny összegeket berendezésre és építésre kellett fordítani, úgy hogy csak 50—60 ezer k. forgó tőkéje volt a társaságnak. Minden iparvállalat prosperálásának első feltétele, hogy megfelelő alaptőkéje legyen, mert ha az nincs, akkor az üzem alapja nem biztos és minden nagyobb üzlet kötésénél számolni kell a pénzpiac konjunktúráival. Hogy ettől emancipálhassa a társaság a vállalatot, szükséges a részvénytőke fölemelése, amelynek módzatait azután Lészai Ottó vezérigazgató terjesztette elő.

(A részvényesek elismerése.)

Most szólásra emelkedett Köpf János dr. és meleg szavakban a maga és a többi részvényesek nevében köszönetét és elismerését fejezte ki úgy az igazgatóságnak és a vezérigazgatónak, mint a felügyelő bizottságnak és a társaság tisztviselői karának, hogy szerény tőkével rövid idő alatt oly szép eredményt mutathattak föl. Az elmúlt év sikere nemcsak beváltotta a vállalathoz fűzött reményeket, hanem az a körülmény, hogy már az első év is tekintélyes osztalékot eredményezett, az ipartelep jövőjére nézve is reményteljes várakozással tölti el a részvényeseket. Inditványozza, hogy a közgyűlés fogadja el egyhangulag a tőkeemelésre vonatkozó javaslatot és szavazzon jegyzőkönyvi köszönetet az igazgatóságnak, a vezérigazgatónak, a felügyelő bizottságnak és a tisztikarnak.

A közgyűlés ezután egyhangulag elfogadta a tőkefelemelési javaslatot és Köpf János dr. indítványát.

Az alapszabályok módosítása után Sármezey Endre berekesztette a közgyűlést.

A közgyűlésen jelen voltak: Sármezey Endre, Lészai Ottó, Varjassy Árpád, Kintzig János, Mandl Vilmos dr., Révész Adolf, Wadowsky Gusztáv, Velcsó Géza dr., Köpf János dr., Kövér Lajos, Lészai Sándor, Königsdorfer Gusztáv, Fodor Gyula, Parecz Béla dr., Apor Gyula, Löffler Jakab, Tabakovits Emil, Steiner József, Vásárhelyi János, Szántay Lajos, Paikert Henrik, Singer Gyula stb.

Az aradi román püspökség birtokvásárlásai.

Gróf Szapáry Pál és Vásárhelyi Béla birtokai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 18.

Az aradi görög keleti román egyházmegye ingatlan vagyona két nagy kiterjedésű földbirtokkal gyarapodik. Az egyiket már megvette az egyházmegye, a másikra nézve most folynak a tárgyalások.

Az egyházmegyei szentszék már megvette Szapáry Pál grófnak ezerkétszázhold kiterjedésű szerbszentpéteri, torontálmegyei birtokát egy millió kétszázezer korondért.

Ezt a birtokvételt téves értesülések a Victoria takaré- és hitelintézetnek tulajdonították, amit annak idején megcáfoltak. Az is hírlett, hogy a birtok jövedelmét román alumneum céljaira használják föl, azonban ez se felel meg a valóságnak. A birtokvételnek egyedüli célja, hogy az aradi egyházmegye tőkéinek jobb gyümölcsösztetést szerezzen, ezért határozták el, hogy az egyházmegye területén levő földbirtokot megveszik. A birtokvétel immár teljesen befejezett és elintézett dolog s a birtok már az egyházmegye nevében áll.

A másik birtok, a melynek megvétele még függőben van, Aradmegyében fekszik. Néhai Vásárhelyi Béla főrendiházi tag örökösei ajánlottak föl csermői birtokukból nyolcszáz hold szántót eladásra, mintegy háromszázezer korondért.

Az ajánlatot az aradi román szentszék ma délelőtt, Papp I. János püspök elnöklésével tartott ülésén tárgyalta. A szentszék a birtokvételre nézve érdemlegesen még nem határozott, hanem megállapította a föltételeket, amelyek alapján az eladók megbízottaival a tárgyalásokat folytatják.

Az öngyilkos Hollaky.

Rejtélyes tragédia.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 18.

Említettük már, hogy a kolozsvári társadalom egyik köztisztelőben, közszeretben álló tagja: Hollaky Zoltán törvényszéki irodaigazgató pénteken éjjel 1 órakor szíven lőtte magát. Fél kettőkor megjelent Jókai-utcai lakásán Neviczky János rendőrfogalmazó, Tompa János dr. tisztí orvos kíséretében s a mentők is a helyszínre siettek, de már csak a beállott halált konstatálhatták.

Igaz, mély részvétet keltett Kolozsvárott mindenfelé Hollaky Zoltán rejtélyes tragédiája. Előkelő régi nemesi családból származott, mely rokonságot tartott Teck angol hercegi családdal is. Hollaky Zoltán testvére volt Hollaky Artur udvarhelymegyei főispánnak és Hollaky Imre aradmegyei földbirtokosnak. Szeretetre méltó, kötelességtudó ember volt. Nagy kedvelője a szabad természetnek, vadászember, ki a tollat is forgatta: előkelő sportlapok közölték színesen megírt vadásztörténeteit.

Az öngyilkosság oka gyanánt családi zavarokat emlegetnek. Hollaky pár hónappal ezelőtt vette el feleségül özvegy Gál Béláné diódi birtokosnőt, akivel — hír szerint — nem a legboldogabb családi életet élte. Utóbbi időben oda fejlődött a házastársak közti viszály, hogy az asszony ott hagyta férjét és testvérbátyjával, Dékány főhadnagygyal lakást béreltetett a Newyork-szállóban. Az eset végleg elkésztette Hollakyt. Végzetes tettét valószínűleg beszámít-

hatatlan állapotában követte el. Utóbbi időben különben is nagyfokú idegesség jelei mutatkoztak rajta. Asztalán Bartha Gergely bankigazgatónak címzett levelet találtak.

Egész bizonyosan még senki sem tudja, hogy milyen okok késztették Hollaky Zoltánt vézetes tetteire. Találmatások és hírek egész tömkelege kelt szárnyra, de még a családja sincs annak talán teljes tudatában. Bartha Gergelyhez írott utolsó levelében azt írta többek között, hogy halálának oka titok maradjon.

A végzetes éjjelen, éjjel tájban Hollaky nyugodni tért Jókai-utcai emeletes házában utca felőli lakosztályába. Felesége a lakosztály belső udvari szárnyában, nővérénél volt. Hollaky öngyilkossága előtt kevéssel, az egyik cselédje által magához kérette feleségét. Hollakyné meg is jelent férje szobájában, ahol kevés ideig beszélgettek. Nemsokára azután, hogy Hollakyné távozott, megtörtént a tragédia.

Hollaky holttestét szombaton beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe, ahol Kenyeres Balázs dr. egyetemi tanár felboncolta. A boncolás megállapította, hogy a vadászfegyver golyója a szívet és a tüdőt áttörve, rögtön halált okozott. Estére visszavitték lakására a holtat s ma délután temették el nagy részvét mellett.

A Széchenyi-malom közgyűlése.

Szomorú esztendő. — Nincs osztalék.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 18.

Az Aradi Széchenyi gőzmalom részvénytársaság tegnap délelőtt tíz órakor tartotta rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen az igazgatóság beszámolt a múlt év eredménytelen voltáról. Az igazgatóság jelentése valóságos gyászjelentés, a melynek a hangja éppen olyan kétségbeesett, mint a magyarsága.

A közgyűlés hangulata apatikus volt s ezt az apatiát a minden évben megújuló köszöntnyilvánítás sem tudta eloszlatni. Az általános lehangoltságot az osztalék hiánya okozta. Ennek pedig az a magyarázata, hogy a gőzmalom rosszul spekulált. Maga az igazgatóság mondja gyászos jelentésében, hogy a malomipar rossz spekuláció. A beavatottak tudják, hogy malomnak, ha már spekulál, buzával kell spekulálnia, nem pedig kész liszttel. A tapasztalat mindenkor bebizonyította, hogy a buzával való spekulálás inkább nyereséggel jár, míg a liszttel való nemcsak, hogy veszteséget von maga után, hanem a kész lisztkészlet meg is romlik. Az évi jelentés ezt rossz magyarsággal *rational* gondos vezetésnek nevezi, ami azt mutatja, hogy az irány elasztikus. Hogy a vállalat milyen spekulációkba, hocsátkozott, élénken illusztrálja a mérlegszámlának az a passzusa, a mely kimutatja, hogy az őrlemény- és buza-készlet egy és fél millió korona értéket képvisel.

A közgyűlés lefolyásáról egyébként az alábbiakban számolunk be:

Kintzig János elnök megnyitó szavai után ifj. Tenner Lajos felolvasta az igazgatóság évi jelentését. A jelentés szerint a múlt év első fele érzékeny veszteséggel záródott le. A második félévben a tetemes veszteségsikerült behozni. Az elmúlt üzleti év azonban nem hozott annyi nyereséget a vállalatnak, hogy a részvényesek a szokásos osztalékban részesüljenek. Az elmúlt évben a gőzmalom 156,500 mm. buzát dolgozott fel. A forgalomba hozott őrlemények értéke 2,765.723 koronát tett ki. A tiszta haszon 2801 korona 10 fillér volt, amelyhez hozzájárul a múlt évi nyereség elővitel címén 2570 korona

08 fillér. Összesen tehát 5371 korona 18 fillér a nyereség. Az igazgatóság azt javasolta, hogy ebből az összegből a közgyűlés 1800 koronát a felügyelő-bizottság javadalmazására fordítson, a fennmaradó 3571 korone 18 fillért az új számlára vezesse elő.

Nyereség hiányában az igazgatóság nem javasolta, hogy a 60,000 koronát kitevő nyereségtartalékból a közgyűlés osztalékot fizessen a részvényeseknek, mert a malom belső berendezésének keresztülvitele amúgy is megterhelte a tartalék-alapot. Végül bejelentette az igazgatóság, hogy Steiner Jakab megrongált egészségi állapota miatt igazgatói állásáról lemondott s helyére az igazgatóság Gutzjahr Mihály részvényt hívta be az igazgatóságba. Ezután a felügyelő-bizottság jelentését olvasták fel.

Funkelstein József részvényes indítványára a közgyűlés az igazgatóságnak, vezérigazgatónak és tisztviselői karnak köszönetet szavazott. Végül Steiner Jakab, Kintzig János elnök és Gutzjahr Mihály megköszönték a bizalmat s ezzel a közgyűlés véget ért.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az aradi hivatalsszolgák betegsegélyző és temetkezési egylete vasárnap tartotta X. évi rendes közgyűlését a városháza tanácstermében. Máté János elnök bemutatta a mérlegszámlát, mely szerint a múlt évi nyereség 782 korona 60 fillér, míg az összes vagyon 11.495 korona és 92 fillér, amit a közgyűlés örömdetesen tudomásul vett. Az új tisztikart a következőképen választották meg: Máté János ö. t. elnök, Pecsenye István vezető-elnök, Gaál Márton és Szeibert Péter alelnökök. Választmányi tagok lettek: Bakó József, Bartha László, Fehér János, Furbacher János, Gaál József, Károlyi András, Kovács György, Krista András, Pákásy János, Pecsenye Lajos, Petrikovits Dániel, Pongrácz István, Szilágyi György, Tipold János, Tisza Gáspár, Thurzó Sándor, Buzi Lajos, Fazekas Lajos, Halász Mihály, R. Nagy András, Simon István, Zászló János, Balogh Pál.

Nagy vasúti katasztrófa.

40 halott, 70 sebesült.

Az „amerikai gyorsaság.”

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 18.

A híres „amerikai gyorsaságnak” ismét egy csomó emberáldozata van. Tudvalevő dolog, hogy Amerikában már egyenesen sportot űznek abból, hogy a vasutak menetsebessége terén világrekordot állítsanak fel s tudvalevő az is, hogy ép ezért sehol sincs annyi és oly nagyarányú vasúti katasztrófa, mint ott. Most is egy borzalmas szerencsétlenségről adnak hírt alábbi távirataink:

New-York. február 18. A new-yorki központi vasutnak hazatérő külvárosi lakóktól sűrűn megtelt villamos vonata tegnap este öt órakor a 205. utca és a Webster-Avenue kereszteződésénél kisiklott. Allítólag 50 személy meghalt és 200 megsebesült. A hír az egész városban leirhatatlan rémületet keltett. Azoknak a külvárosoknak lakói, ahova a vonatok érkeznie kellett volna, tömegesen gyűltek össze a szerencsétlenség színhelyére, hogy hozzátartozóik felől tudakozódjanak.

Eddig nem lehetett a szerencsétlenül jártaknak neveit megállapítani. A kisiklás okát eddig nem ismerik. A kocsik a vasúti töltésen legurultak és meggyuladtak. A közeli kórházakból számos orvos jelent meg a szerencsétlenség színhelyén.

New-York, február 18. A tegnapi vasuti szerencsétlenség áldozatainak száma, mint most megállapították, 40 halott és 70 sebesült.

New-York, február 18. A 205. utca és a Webster-Avenue keresztezésénél történt szerencsétlenség oka hír szerint az, hogy a vasut egy kanyarultnál túlságosan menetsebességgel haladt előre. Az utolsó négy kocsi, a melyben 150 utas ült, felborult. A vasut ezeket mintegy 300 méternyire hurcolta maga után, miközben a kocsik teljesen összezuzódtak. Négy holttest a felismerhetetlenségig összeroncsolódott. A csőcselék a szerencsétlenség színhelyére sietett és az áldozatokat ki akarta rabolni. A rendőrség azonban közbelépett és elűzte őket. Az a körülmény, hogy a villamos vasut vágányai a vezetékkel érintkezésbe jöttek, nagyban megnehezítette az áldozatok kimentésére irányuló kísérleteket.

Bánffy kontra Gajári.

Becsületsértésért 1000 korona.

A Zeysig-ügy utójátéka.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése —

Arad, február 18.

Az annak idején nagy port felvert Zeysig-botrány, egy sajtópörnek a formájában, ma a budapesti esküdszékeknek adott dolgot. Mint ellenfelek Bánffy Dezső báró és Gajári Ödön, az „Az Ujság” főszerkesztője álltak szemközt.

Az „Az Ujság” 1905 szeptember 17-iki és szeptember 19-iki híradásai miatt Bánffy *rágalmozás* címén panaszt tett a következő rá vonatkozó részek miatt:

A rendőrség egyik főtisztviselője tudósítónk előtt (Zigánynak már megtörtént letartóztatása után) a következő nyilatkozatot tette:

— A rendőrségen *felségsértésre* irányuló szövekezés címén folyik a folytatólagos eljárás és ha báró Bánffyt a mentelmi joga nem fedné, ellene is megindítanák a bűnvádi eljárást, kihallgatnák és *esetleg letartóztatnák*...

A másik perbefogott cikk, utalással arra a levélre, melyet az elfogott Zigány Árpád lakásán találtak, ezeket mondja:

Rudnay azt felelte tudósítónknak, hogy *Bánffy levele feltétlenül kompromittáló* reá nézve. Majd a főkapitány egyébként az ügyészséghez utasítja, mondván, ott meggyőződhetik, hogy a rendőrség helyes uton jár nyomzásaival.

Az inkriminált közleményekért Gajári Ödön vállalta el a felelősséget.

A mára kitűzött esküdszéki tárgyaláson Zaitovay Leo elnökölt. A személyesen megjelent Bánffy Dezső báró az ügyvédek emelvényén foglal helyet jogi képviselője, Sebestyén József dr. ügyvéd mellett, Gajári Ödönt pedig, ki a vádlottak padján ül, Darvai Fülöp dr. védi.

Miután Gajári Ödön előadta az általános kérdésre, hogy 54 éves, révkomáromi születésű, jogvégzett, lapszerkesztő és eddig büntetlen, felolvasták a vádiratot.

Elnök: Büntösnek érzi magát?

— Nem vagyok büntös.

— Ön a szerzője a cikkeknek, vagy csak mint felelős szerkesztő áll itt?

— Engem terhel a teljes felelősség, mert be is folytam a Zeysig-ügyben irt dolgokra.

— Mi a védelme?

— A közismert Zeysig-ügyben szeptember 15-én az a nevezetes fordulat állt be, hogy Zigány Árpádot, majd a védőjét, dr. Halmai Elemért is letartóztatták. Lapom rendőri riportere akkor érdeklődve az ügy iránt, beszélt Rudnay főkapitánynyal, aki azt mondta neki, hogy egy egész szövetség ellen folyik az előnyomozás; így ha Bánffy báró képviselő nem lenne

és nem védené az immunitás, őt is letartóztatnák. Elhiszem, hogy ő excellenciáját kellemetlenül érintette a közlés, de azt a közönség informálására szükséges volt megírni. En nem állítottam, hogy Bánffy báró közösségben volt Zigánynyal, a szerzővel. De egyet konstatálnom kell. O excellenciája azt írta szept. 19-én egy nyilatkozatban, hogy a röpirat szerzője „ha külföldi bolond s ha magyar ember: fegyházba való.” Pedig, mint a Zigányhoz intézett levele mutatja, ő már 16-án tudta, hogy ki a röpirat szerzője. Miért nem nevezte meg őt s miért engedte, hogy egy másik urat, Weiss Julián szerkesztőt gyanúsítsák. Ismétlem, nekem gyötrelmes ugyan itt szemben állanom ő excellenciájával, de újból hangsúlyoznom kell, hogy lapom csak a tényeket közölte. Egyébként az ügy kompromittáló se lehet Bánffy báróra nézve, mert ha felmentették Zigányt, a szerzőt, nem ítélnék el őt se a felbujtásért. En hajlandó lennék minden erkölcsi elégtétel adására, de a tényeket csak nem tüntethetném el.

Most felolvasták teljes terjedelemben az inkriminált két közleményt.

A bizonyítás kérdésében Bánffy báró jogi képviselője, Sebestyén József dr. kijelenti röviden, hogy a vádlottnak nemcsak megengedi teljes mértékben a bizonyítást, de azt maga is kéri. Darvai dr. védő előrebocsátja, hogy Gajári, mint azt már a vizsgálóbíró előtt is kijelentette, a valóságot abban az értelemben, mint az az anyagi büntetőjogból folyik, bizonyítani nem kívánja. Csupán azt kívánja illusztrálni a bizonyítással, hogy a közlemények megírására meg voltak az okok.

A bíróság fél órai tanácskozás után elrendelte a bizonyítást és megkezdte Bánffy Dezső bárónak kihallgatását.

Elnök: Kezében volt már augusztus 18-án kegyelmes urnak a brosiúra?

Bánffy Dezső báró: Én 15-én jöttem Budapestre és 17-én már el is utaztam. Tudom, hogy a főkérdés titka az, hogy kezemben volt-e a röpirat már akkor, amikor ezt a levelet írtam? A tény az, hogy a röpiratot addig nem láttam, amíg arról Légrady Imre nem értesített. Azután Zigány Árpádtól is kaptam levelet, amelyben értesít, hogy röpirat jelenik meg Berlinben. Kérte hozzájárulásomat ahhoz, hogy lefordíthassa magyarra. Erre volt válasz az én levelem, amelyből minden áron azt akarják kiolvasni, hogy én irattam a röpiratot. Ha ez igaz volna, úgy bizonyára a magyar nyelvre való lefordítást is megengedtem volna neki. Augusztus 19-én fölkeresett engem Vészi József és azt mondta, hogy egy cikk jelenik meg arról, hogy a protestánsok akciót indítanak a Hohenzollernnek javára. Ezt én megcáfoltam. Akkor arról volt szó, hogy a koalíció vezérei a király elé járuljanak és hogy ez antidinasztikusnak látszó mozgalom vezetőjének engem tegyenek meg. Engem, aki egész életemen át a haza és a dinasztia szolgálatában állottam.

Védő: Tud-e kegyelmes ur arról, hogy a rendőrség nagyméltóságodat megfigyelte?

Bánffy Dezső báró: Erről nem tudok, de hallottam róla.

Védő: Megírta Zigány nagyméltóságodnak a levélben a röpirat tartalmát?

Bánffy Dezső báró: Hosszu volt a levél és abban politikai programját fejtegette Zigány. A röpirat épen csak hogy meg volt benne említve.

Egy esküdt: A rendőrségen tett e excellenciád olyan, a jegyzőkönyvbe nem vett vallomást, amelyből az következhetnék, hogy tényleg kompromittálva van?

Bánffy Dezső báró: Én nem voltam soha a rendőrségen kihallgatva, magam mentem el

a vizsgálóbíróhoz, hogy mutassa meg azt a bizonyos levelet. Abban pedig azt írom, hogy elítélem a röpirat tartalmát.

A bíróság ezután megeskette Bánffy bárót a vallomására, amivel a bizonyítási eljárás végét ért.

A perbeszédnek után az esküdtek visszavonultak s fél órai tanácskozás után kihírdették a verdiktet, mely szerint mindkét cikk tartalmáért nyomtatvány útján elkövetett *becsületsértés vétségében* mondta ki bűnösnek Gajári Ödönt.

Sebestyén József dr. szigorú ítéletet kér, Darvai Fülöp dr. védő pedig az enyhítő körülmények figyelembevételével a 92. szakasz alkalmazására kéri a bíróságot.

A törvényszék rövid tanácskozás után nyomtatvány útján elkövetett kétféle bűncselekményért a 92. szakasz alkalmazásával 1000 korona fő- és 600 korona mellékbüntetésre ítélte Gajarit és kötelezte, hogy ügyvédi költség címén 800 koronát fizessen Bánffy Dezső báró jogi képviselőjének. Elrendelte továbbá a törvényszék, hogy az ítélet egész terjedelmében Az Ujság című lapban is közzétéssék.

Arad képviselője és polgármestere

a minisztereknél.

Megsürgött városi ügyek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 18.

Károlyi Gyula gróf főispán, amint azt megírtuk, tegnap a fővárosba utazott, hogy ott a város érdekében a kormány tagjainál eljárjon. Ugyancsak tegnap délután utazott Budapestre Müller Károly országgyűlési képviselő és ma este Varjassy Lajos polgármester, akik a közgyűlés határozata értelmében lépéseket tesznek a Kerekedelmi kormányfővel, hogy a Westinghouse cég az Aradon létesítendő automobil-gyár részére állami támogatást kapjon. A polgármester és a képviselő a város egyéb fontos függőben levő ügyeiben is eljárnak a kormány tagjainál.

Müller Károly holnap délelőtt az aradi bortermelők és szőlősgazdák nyolc tagú küldöttségét vezeti Wekerle Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter elé. A szőlősgazdák eddig a saját használatra tartott italok után pauszáléban fizették a fogyasztási adót, de a pénzügyigazgató ezt most kifogásolja. A küldöttség arra kéri a pénzügyminisztert, találjon módot arra, hogy a szőlősgazdák ezután is pauszáléban fizessék a házi szükségletekre szolgáló italok után a fogyasztási adót.

A képviselő és a polgármester holnap Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél tisztelegnek és megkérlik, hogy a Westinghouse cégnek az Aradon létesítendő automobil-gyár részére állami szubvenciót adjon, mert csak ebben az esetben hajlandó a cég Magyarországon automobil-gyárat létesíteni.

Varjassy polgármester a belügyminisztériumban megsürgeti a miniszteri döntést a város ama határozatára, hogy a város közönsége nyolc *automobil-omnibuszt* rendel. Azonkívül az aradi községi *tanitók fizetésrendezésének* ügyében is eljár a belügyminisztériumban, ahová ez az ügy azért került, mert a tanitók fizetésrendezése a város költségvetését érinti. A földmívelésügyi minisztériumban ki-
eszközi a polgármester, hogy az ujaradi vas-
hid feljárójához szükséges terület a kincstár tulajdonát képező *Atzél* féle telekből ingyen adassék át a város közönségének.

Müller Károly képviselő fővárosi tartózkodása alatt lépéseket tesz *Jekelfalussy* Lajos

honvédelmi miniszternél, hogy a tüzérszárnya építését már a tavaszra rendelje el. A kaszárnya terveit a vegyes-bizottság tárgyalásai után ugyanis a város közönsége felterjesztette a hadügyminiszterhez azzal, hogyha a tavaszig nem rendel el a kaszárnya felépítését, *ajánlatát fenn nem tarthatja*.

Az államvasutak igazgatóságánál is eljár a képviselő. A tavasszal ugyanis megkezdődnek az aradi állomás felvételi épületének építési munkálatai. Müller Károly azt akarja kiésszközölni, hogy az árlejtésen az igazgatóság ne egy vállalkozót bizzon meg a munkálatok végzésével, mert akkor fővárosi kézbe kerül az egész, hanem egyes szakmabeli iparosoknak adja külön-külön a megbízatást a munkálatokra.

A polgármester szerdán érkezik vissza a fővárosból, Müller Károly pedig, aki magánemberek ügyeiben is eljár a minisztériumokban, a hét végén jön vissza Aradra.

HIREK.

Mozgás . . .

Arad, február 18.

A képviselőház mai üléséből:

Szterényi József: Az újságírókat, mint a legmagasabb szellemi arisztokrácia tagjait, nem lehet a munkások közé sorozni. (Mozgás.)

A mozgás azt jelenti, hogy a honatyjainak nem tetszik valami. Például, ha egy tetőtől-talpig európai ember az újságírókról mond kedvező véleményt. A honatyjai ilyenkor mozognak, fáj nekik, hogy vannak emberek, akik nem viselik a nép képét, akik nem beszélnek *per te* a miniszterekkel és akik mégis nagyobb hatalommal rendelkeznek, mint ők. A közvélemény irányításának hatalmával. Fáj, hogy vannak emberek, akik keserves izzadás nélkül tudnak érthető mondatokat leírni s akiknek ötleteit, bár nem jegyzi őket parlamenti gyorsíró, — gyakran jobban meghallja és megérti az ország, mint sok nagy képviselőt. Vagy talán: nagykép viselőjét.

Most azért mozogtak az urak, mert Szterényi József az újságírókat szellemi arisztokratáknak nevezte. Fel kellett sziszszenni erre a kijelentésre, mert hiszen a szellemi arisztokrácia értékesebb a születés arisztokráciájánál. És a magyar parlament mai ülésén konstataáltak, hogy az államtitkárnak csak azért sincs igaza. Magukban konstataáltak, mert az államtitkárral jó jobban lenni.

És tényleg: Szterényi Józsefnek nincs igaza. Az újságíró ugyanis büszkén vállalja magát munkásnak. Inkább a szellem munkásának, mint arisztokratájának. A munkás dolgozik, az arisztokrata pihen. Az újságíró pedig egész lelkével, agyának minden képességével merül belé a munkájába. Államtitkár ur, ön tévedett. Minket a munkások közé kell sorozni. Azokat azonban, akik mozogtak, nagyon bajosan lehetne.

Mozgást előidézni könnyű, kivált azoknak, akiket csiklandoz valami. Például a vágy, hogy egy inci finci riporterecske megdicsérje őket. Az arisztokratákat.

— **Lueger állapota.** Bécsből táviratozzák: Lueger dr. polgármester állapota tartósan javul. A tegnapi napot jól töltötte, éjjel pedig meglehetősen nyugodtan aludt. A polgármester a nap nagyrészt ágyon kívül töltötte.

— **Nyelcivan filérért — egy existencia.** Budapesti tudósítónk jelenti: Már megint aktalo-

pás történt. Most a vallás és közoktatásügyi minisztériumban. Csakhogy az aktatolvaj cselekedetének ez alkalommal a politikához semmi köze, egyszerű könyvlopás, amelynek tettesét egyelőre elcsapták. Bresán Kálmán, a kultuszminisztérium igazgatója, a minap feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki iktatás után néhány elintézetlen okmánycsomagot lopott el, másokból pedig kilopta a mellékletet. Az akták felülbírálásra beküldött iskolai és ifjúsági könyvekre vonatkoztak, a mellékletek pedig könyvek voltak. Palágyi Kálmán rendőrfőfelügyelő, a detektívönök helyettese néhány detektívvel bejáratta az antikváriusokat és a detektívek a könyvek egyrészét megtalálták egy váci-uti antikváriumban. Az üzlettulajdonos pontos személyleírást adott az eladóról és ennek alapján felismerték a kultuszminisztérium egy véglegesített napidíjasát, aki beismerte a lopást, tehát rövid uton, fegyelmileg kidobták, de . . . visszavonták az ellene emelt panaszt, mert a néhány korona értékű és amugy is megkerült könyvek miatt nem akarták az ügyet a nyilvánosság elé hozni. Csakhogy a hivatalos lopás hivatalból üldözendő cselekmény és így a rendőrség az aktákat áttette az ügyészséghez. Érdekes, hogy a szerencsétlen diurnista az összes lopott könyveket 80 fillérért adta el és tetét azért követte el, mert Budán lakik és nem volt hidpénze. Resteltem kölcsönkérni, mondotta és a könyveket 15-én visszavásároltam volna az antikváriustól.

— **Fejérváry nyugdíját redukálják.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A képviselőház zárszámadási bizottságának mai ülésén Eber Antal előadó indítványozta, hogy az 1905. zárszámadásban kifogásolt államvasuti 400.000 koronás tétel aktái terjesztessenek a bizottság elé. A 400.000 korona fele tudvalevőleg Tisza István miniszterelnök rendelkezésére bocsátatott. A bizottság ezután az 1904. évi zárszámadásokat tárgyalta. A földmívelésügyi tárcát elfogadták, a honvédelmi tárca ügyeinél Eber Antal előadó kifogásolta Fejérváry Géza báró nyugdíját, mert Fejérváry a parlament és a nemzet részéről semmiféle méltányosságra nem számíthat. *Farkasházy* Zsigmond indítványozza, hogy Fejérváry nyugdíja *redukáltassék*. A bizottság Jekelfalussy Lajos és Rakovszky István számszéki elnök fölvilágosításai után elhatározta, hogy bekéri a nyugdíjazásra vonatkozó iratokat és ezeknek megtekintése után dönt az ügy érdekében.

— **Vörös László — Kossuth ellen.** Budapesti tudósítónk jelenti: Kossuth Ferencnek a Házban tett mai kijelentéseire Vörös László a P. Ll. egyik munkatársa előtt ma a következőket mondotta:

— Teljesen távol állok a B. N. cikkében megjelent adatok közlésétől. Arról, hogy a cikk tartalma az igazságnak megfelelő-e, jelenleg époly kevéssé akarok nyilatkozni, amint akkor sem nyilatkoztam, amikor Méray-Horváth a velem folytatott tanácskozásokról hasonló tartalmu nyilatkozatot tett közzé, amely azután Kossuth Ferenc által előbb egész terjedelmében, később néhány részletére nézve megcáfoltatott. Méray nekem tényleg tett ajánlatokat a kibontakozás érdekében és én tárgyaltam is azokról. A diszkréció megőrzésében még a koalíció által rendezett heccetek által sem hagyom magam megzavarni.

Egy könyvomat lap munkatársa ma ugyancsak kérdést intézett Vörös Lászlóhoz, hogy mi a véleménye Kossuth mai cáfolatáról:

— A diszkréciót — felelte Vörös —

igyekszem megőrizni és ezért csak annyit mondhatok, hogy a B. N.-ban közölt adatok *megegyeznek azokkal a javaslatokkal*, melyeket Méray-Horváth ur Kossuth Ferenc és Barabás Béla képviselő urakra való hivatkozással írásban is előterjesztett nekem.

— **A párba j ostobaság.** Budapest-ről táviratozzák: Hodzsa Milán a képviselőház mai ülésén azt mondta, hogy Szemrecsányi György néppárti képviselő szavahihetőségében bízni nem lehet. Szemrecsányi ezért Horváth Dezső dr. és Hencz Károly dr. képviselők útján lovasias elégtételt kért Hodzsától, aki a segédeknek kijelentette, hogy állítása föltételes volt és sérteni nem akart. A megbízottak Szemrecsányinak levelet irtak, amelyben előadják, hogy Hodzsa kijelentése szerint sérteni nem akart és ha ezt az elégtételt a provokáló nem fogadná el, Hodzsa kijelenti, hogy *mint kultúremler a párba j ostobaságnak tartja* és ezért lovasias elégtételt senkinek sem szokott adni. Ennélfogva a segédek részükről befejezettnek nyilvánítják az ügyet.

— **Házasság.** Mairovitz Adolf dr., az aradi jogászfizetség rokonszenves tagja, március 3-án tartja esküvőjét a gyöngyösi izr. templomban Bogdán Irénke kisasszonnyal. Bogdán Sándor takarékpénztári vezérigazgató bájos leányával.

— **Fényes Kálmán csődügye.** Debreczeni Lajos aradi h. tulajdonos és neje képviseletében — amint azt megírtuk — Momák Döme dr. aradi ügyvéd múlt pénteken kérvényt nyújtott be az aradi törvényszékhez, hogy rendelje el Fényes Kálmán dr. aradi ügyvéd ellen a csődöt. A törvényszék polgári tanácsa Fábán Lajos dr. elnökle alatt tartott ülésén Heller Mór dr. törvényszéki bíró előadása alapján, érdemben nem döntött a csőd elrendelése fölött, hanem elrendelte Momák Dömének tanukénti kihallgatását és ennek foganatosítására a mai napot tűzte ki. A tanukihallgatásra azonban nem került a sor, mert Momák dr. ügyfele megbízásából *visszavonta a csőd kérvényt*. Debreczenit az birta erre az elhatározásra, hogy csődvagyon nincs és így nincs értelme annak sem, hogy a csődeljárás költségeire letétbe helyezett 500 koronát kockáztassa 300 koronás követelésének behajtása miatt. A törvényszék tudomásul vette a csőd kérvény visszavonását és kiutalta a letétbe helyezett 500 koronát. Itt említhetjük meg, hogy elmaradt Fényes Kálmán ingóságainak a mai napra kitűzött bírói árverése is.

— **Árpád-ünnep Aradon.** A honfoglaló fejedelem halálának ezredik évfordulója ez évben van. Az aradi nemzeti szövetség munkásképző intézménye a Weitzer János-utcai polgári fiúiskolában tartott szak- és szórakoztató előadáson ünnepelte ezen esemény jelentőségét. Krenner Miklós dr. főreáliskolai tanár érdekes előadásában szolt a magyarok vándorlásáról, származásukról, szokásaikról s méltatta a honalapító érdemeit. A nagy számban megjelent közönség élénk tapsal honorálta az előadást. Rész jutott az elismerésből Hoffenprádt Sándornak, Weisenburger Sebestyennek és Kmetty Istvánnak is. Az előbbi szavalt, az utóbbiak pedig zeneszámokat adtak elő. A legközelebbi előadás f. hó 24-én lesz.

— **Szendrey a cirkusz ellen.** Sarlot Domokos főkapitány a napokban engedélyt adott Kludsky Károlynak, hogy műlovardájával a hó 24-ikétől kezdve két hétig délutáni előadásokat rendezzen. Szendrey Mihály színigazgató a főkapitány engedélye ellen beadványt intézett a szinügyi bizottsághoz. A színigazgató azt kéri beadványában, hogy a szinügyi bizottság módosítsa a szerződés 19-ik pontját olyképen, hogy lovarda-előadások tartására csak a nyári hónapokban adassék engedély, amikor színházi előadások nincsenek.

— Egy német hercegnő szerelmi házassága. A „Daily Express“ arról ad hírt, hogy *Eulenburg* Fülöp hercegnek, *Vilmos* császár kedvencének a leánya, *Augusztá* hercegisasszony férjhez ment egy *Forallinek* nevű polgári származású román emberhez, atyjának volt titkárához. A berlini arisztokrácia állítólag egyébről se beszél, mint erről a házasságról. A huszonéves hercegisasszony atyja házában gyakran találkozott a titkárral, a szegénysorsú *Forallinekkel* és csakhamar szerelmes lett bele. A herceg eleinte hevesen ellenezte az egyenlőtlen házasságot. Végre is azonban kénytelen volt beleegyezni. A fiatal párnak nagyon szerény, néhány ezer koronányi évi járadékot biztosított, de azzal a feltétellel, hogy leánya lemond címéről, rangjáról, családjával minden összeköttetést megszakít és polgári férjével elvonul a világ szem elől.

— *Sarah Bernhardt* — államhivatalnok. Párisból írják, hogy *Briand* közoktatásügyi miniszter kinevezte *Sarah Bernhardt*-ot az állami konzervatórium tanárává. Ezzel a művésznő újra egy lépéssel közeledett a becsületrend nagykeresztjéhez. Így *Sarah Bernhardt* állami hivatalnok lett s a művésznőtől megtagadott „piros szallag“-ot bizonyára megkapja a hivatalnok.

— Előadás az alkoholelleses küzdelemről. Az *Aradi Kereskedők Köre* szabad liceumán kedden, február 19-én este a modern idők egyik világ-akciójáról: az *alkohol-ellenes küzdelemről* tart előadást *Aussterweil* László dr. aradi törvényszéki orvos, az antialkoholizmus egyik lelkes híve. Az előadáson, tekintettel annak általános érdekű voltára, bármely társadalmi osztályból való vendégeket szívesen látunk, a kör tagjait pedig kérjük, hogy azon minél nagyobb számmal vegyenek részt. Az előadás pontban kilenc órakor, a kör helyiségében kezdődik. *Meer Armin*, a közművelődési osztály igazgatója.

— Megtámadott aradi uriaszony. Tegnap este fél nyolc órakor a Kis-utca 2-ik számú ház előtt *Löwinger* Miksa dr. kórházi orvos nejének kezéből egy 20—25 éves uriasan öltözött fiatalember kikapta a ridiküljét, amelyben ötven fillér aprópénz volt. Az esetről jelentést tettek a rendőrségen, amely megindította a nyomozást.

— Színésznők harca. Épületes botrány játszódott le egy new-yorki színházban előadás közben. A *Dalis*-színházban történt az eset. A nézőtérben, vidám betét gyanánt, a színház két nőtagja csunya viselkedéssel hajbakapott egymással. A harc onnan származott, hogy az első *gibbison girl* észrevette, hogy az új statisztanő az övével egyforma szabású ruhát vett föl. A toalettiére féltékeny kisasszony megtámadta a vetélytársnőjét, rávetette magát, lerántotta testéről a ruhát és darabokra tépte. A függőnyt azonnal lebecsájtották, de a harc azután is tovább folyt és hangos rikácsolás hallatszott a színpalak mögöl egy darabig, míg a rendező a nyugalmat végre helyreállította.

— Egy volt aradi alkapitány halála. Aradnak egyik ismert alakja halt meg nemrégiben a fővárosban: *Somogyi* Lajos volt aradi rendőralkapitány. Elegáns megjelenésű, vigkedélyű ember volt, akire még élénken emlékszenek az idősebb aradiak. Uri passzióira rengeteg pénzt költött és a hivatalnokoskodása meglehetősen viharos véget ért. Mikor állásától megvált, a fővárosba költözött, ahol most, 74 éves korában meghalt.

— *Petrás Ilka*. *Petrás Ilka*, az *Pálmay* Ilka. Az „aranyos“, aki újra kivitorlázott Amerikába. A „Grosser Kurfürst“ nevű hajón tette meg az utat és az utasok névjegyzékébe így írta be magát: „Ilka Petrás.“ Se *Pálmay*, se *Kinsky*. Csak *Petrás*. Ami azt jelenti, hogy nem *Pálmay* Ilka vitorlázott ki megint az újvilágba, új színpadi babé okat szerzendő és nem is *Kinsky* Jenőné grófné keresi a new-yorki társaságot: hanem — *Petrás Ilka*. Az

„aranyos“ elutazása előtt kijelentette, hogy soha többé vissza nem tér, soha többé színpadra nem lép. Kimegy, mert — a jövődöbelije várja. Nem az a „milliárdos“, akiről annyi szó esett már, hanem egy egyszerű new-yorki orvos. *Petrás Ilka* doktor-né lesz!

— Halálozás. *Hatos* Sándor máv. irodaaltiszt, 39 éves korában Budapesten meghalt. Özvegye és aradi rokonai gyászolják.

— Lapok bojkottálása. *Déva*-ról jelentik: A *dévai Nemzeti Kaszinó* választmánya tegnap megtartott ülésében elhatározta, hogy „Az Újság“-ot és a „Borsszem Jankó“-t bojkottálni fogja. Régi dolog, hogy „Az Újság“ és a „Borsszem Jankó“ nem zeng koalíciós dalokat, ellenben az csak most tudódott ki, hogy a *dévai Nemzeti Kaszinó* nem annyira társadalmi, mint inkább politikai testület. Csakhogy az ilyfajta kisdud politizálásnak sehogy sincs helye a kaszinóban. Mert eltekintve attól, hogy az alap szabályok eltiltják a kaszinót a politizálástól, a választmányi tag urak visszaélnék *Széchenyi* társadalmi eszméjével, amikor politikai vegyeskereskedés cégéül használják fel a kaszinót.

— Új postahivatalok Aradmegyében. A nagyváradi m. kir. posta- és táviratigazgatóság közli: Aradvármegye *Dud* községben *Dud* elnevezéssel március hó 1-én a postaügynökségre meghatározott teljes működési körrel postaügynökség lép életbe, mely összeköttetését a *Tauca* és *Ternova* között naponként közlekedő egyfogatu kocsi küldöncjéért utján fogja kapni. A postaügynökség kézbesítési kerületébe *Dud* községet és *Hirtik* pusztát osztom be. Ezen helyek utolsó postája és a postaügynökség ellenőrző hivatala *Ternova*. A *ternova-dudi* kézbesítő és gyűjtőjáratot február 28-ával megszüntetem. Aradvármegye *Németpereg* községben *Németpereg* elnevezéssel március hó 1-én a postaügynökségre meghatározott teljes működési körrel postaügynökség lép életbe, mely összeköttetését *Németpereg* és *Kispereg* között naponként közlekedő gyalogküldönc járat utján fogja kapni. A postaügynökség kézbesítési kerületébe *Németpereg* községet osztom be. Ezen hely utolsó postája és a postaügynökség ellenőrző hivatala *Kispereg*. Nagyvárad, 1907 február 4-én. *Siket*.

— Praeservatív ideális legjobb minőségben Vojtek és Weisznál. 201

Béke az orvosszövetségben.

Nékám tanár Aradon.

Győzött a szabad orvosválasztás

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, február 18.

Az a súlyos válság, amely az *Országos Orvosszövetség* aradi és aradmegyei fiókját hetek óta fenyegette, ma megszűnt. Az ellentéteket az idézte elő, hogy a fix fizetéses orvosi rendszert a decemberi közgyűlésen elvetették és az aradi fiók tagjai a szabad orvosválasztási rendszer mellett foglaltak állást. Az ellentétek kiegyenlítésére a fővárosban székelő igazgatótanács *Nékám* Lajos dr. egyetemi tanár főtítkárt és *Flesch* Nándor dr. igazgatót küldte le Aradra. Az igazgatótanács kiküldöttei ma este érkeztek ide és a még ma este megtartott értekezleten sikerült is az aradi fiókban a békét helyreállítani s meggyőzni a fix fizetési rendszer híveit a szabad orvosválasztási rendszer előnyeiről. Az értekezlet egy szűkebbkörű bizottságot küldött ki, amelynek az a feladata, hogy a részletkérdéseket megtárgyalja és kész elaboratumot terjesszen az aradi fiók plénuma elé.

Az értekezlet lefolyásáról tudósítónk az alábbiakban számol be:

Vas Gusztáv dr. megnyitva az értekezletet, üdvözölte a központ kiküldötteit s egyuttal sajnálatát fejezte ki afelett, hogy *Babarczy-Schwarzer* Ottó dr. orvostanár, a szövetség el-

nöke közbejött betegsége miatt nem jöhetett le Aradra.

(Szabad orvosválasztást!)

Ezután *Nékám* Lajos dr. egyetemi tanár emelkedett szólásra. Az elnökség — ugymond — sajnálja az aradi fiók kebelében dúló viszálykodást és azon törekszik, hogy az ellentéteket elsimítsa. Az orvosok ügye most fordulóponton van, tehát fel kell használni minden alkalmat, hogy az orvosok cselekedjenek. Arra kell mindenek előtt törekedni, hogy az aradi orvosok szolidaritásuk legyenek, mert csak így találják meg az utat, hogy pozíciójukat megerősítsék. Az igazgatótanács ugyan még nem foglalkozott az aradi orvosok ügyével, de az az álláspontja, hogy minden orvosnak egyenlő joga van a praksishoz. A szabad orvosválasztás elvének kell érvényesülnie. Ebből jogtalanság nem fog hárulni a jelenlegi betegsegítő pénztári orvosokra. Ha ebben a kérdésben egyetértének, akkor el fogják érni azt, hogy a jövőben olyan díjazást kapnak, amely a fáradságuknak megfelel. Arra kéri az aradi fiók tagjait, hogy állapodjanak meg egységes eljárásban. (Élénk helyeslés.)

(A kihasznált orvosok.)

Flesch Nándor dr. igazgató azokról a vi szás állapotokról beszélt, amelyek a szabad orvosválasztási rendszer szerint, az egy keronás látogatási díjazás mellett előállottak. Az orvosok összejártszottak a betegekkel, hogy minél nagyobb jövedelemhez jussanak. Ezzel az egész rendszert diszkreditálták. Ezért bukott meg a fővárosban a szabad orvosválasztási rendszer. Aradon nem jutottak ennyire. Itt elvi álláspontok miatt tört ki az egyenetlenség. Meg kell győzni a kisebbséget arról, hogy álláspontja helytelen. Mindezt békésen kell megtenni, hogy az aradi fiók példát nyújtson, miként kell az orvosoknak most talpra állaniok a pénztárak ellen. Aradon az orvosok nem viseltettek egymással szemben kollegiálisan.

Felkiáltások: Igaz! Ugy van!

Flesch Nándor dr.: Azt ajánlja, hogy fogiának össze és járuljanak hozzá a szabad orvosválasztáshoz már azért is, mert a betegsegítő pénztárakat kényszeríteni lehet arra, hogy a jövőben 60 ezer koronát fizessenek. Az orvosok azzal ne törődjenek, hogy a pénztárak birják-e a költségeket? Ha nem tudják ezt a pénzt előteremteni, adjon az állam szubvenciót.

Felkiáltások: Az államnak kötelessége szubvenciót adni!

Flesch Nándor dr.: Magyarországon az orvosokat ki akarják kasználni.

Hecht Adolf dr.: De mennyire!

Flesch Nándor dr.: Ez ellen csak akkor tehetnek, ha a szabad orvosválasztás eszméjéhez csatlakoznak. Természetesen a jelenlegi pénztári orvosokat nem lehet a bizonytalan elé állítani. Az orvosok összeségének garantálni kell arról, hogy teljes fizetésüket megkapják az orvosok plénumától addig, amíg munkára képtelenek lesznek. Az orvosi kar tekintélye nagyon aláhanyatlott. A szabad orvosválasztási rendszerrel az orvosi kar tekintélye nagyobb lesz. Fel kell most használniok az alkalmat, mert soha vissza nem tér. Együttesen álljanak szembe a betegsegítő pénztárakkal, hogy helyzetüket javítsák. (Élénk helyeslés és taps.)

(Aradi szempontok.)

Kis Dávid dr. Arad speciális viszonyai szempontjából tárgyalta a kérdést és azt igyekezett bizonyítani, hogy a fix-fizetési rendszer üdvösebb Aradon, mint a szabad orvosválasztási. Ő ugyan egyik rendszernek sem híve, de örömmel veszi azt a szabad orvosválasztási

rendszer, hogy az orvosok minden látogatásért egy koronát kapjanak.

Vas Sándor dr.: Kiván még valaki a tárgyhöz szólani?

Bácskai Béla dr.: A szabad orvosválasztás hívei közül még senkit sem hallottunk!

Hecht Adolf dr.: Hiszen a központ két kiküldöttje is annak a hive.

Bácskai Béla dr.: De az aradiak közül, koléga ur!

Hecht Adolf dr.: Hát akkor felszólalok én! Ezután röviden fejtegette a szabad orvosválasztás előnyeit.

(Város a megye ellen.)

Az értekezlet ezután eltért a tárgytól, amennyiben Hermann I. Károly dr. elégtételt kért a kisebbség nevében azért, hogy a közgyűlésen a megyei orvosok leszavazták a városiakat.

Borsos Béla dr.: Milyen elégtételt gondol és mi a sérelem? A megyei orvosok joggal szavaztak, mert tagjai a szövetségnek.

Hermann I. Károly dr. azt óhajtja, hogy a központ kiküldöttjei jelentsék ki, hogy helytelenítik a megyei orvosok majorizálását.

Felkiáltások: Ohó! Hogy gondol ilyet?! (Nagy zaj. Az elnök többször csenget.)

Posgay István dr.: A megyei kollegák az orvosok közös ügyének tekintették ezt a kérdést s azért jogosan szavaztak.

Bácskai Béla dr. elfogadja a szabad orvosválasztást, de csak úgy, ha az orvosok látogatásonként egy koronát kapnak.

Flesch Nándor dr. nem tartja helyesnek a látogatás után járó díjazást, mert olyan esetek állhatnak elő, mint a fővárosban.

Bácskai Béla dr. azt javasolja, hogy alakuljon az aradi fiókból egy városi és egy megyei kuria. A két kuria együttesen tárgyalna, de az egyes kuriát érdeklő ügyekben csak a kuriabeli orvosok szavazhassanak. (Helyeslés.)

Parecz Gyula dr. kifejtette, hogy a múlt közgyűlésen megtörtént szavazást nem változtathatja meg az értekezlet, sem a központ, csupán az erre a célra egybehívott közgyűlés.

(Szent a béke)

Nékám Lajos dr. arra kéri a két pártot, hogy határozzon már most a szabad orvosválasztás kérdésében, mert a képviselőház a jövő héten letárgyalja a törvényjavaslatot.

Felkiáltások: Igaza van a tanár urnak! Térjünk a tárgyra!

Werner Miksa dr. szerint az egyenetlenség félreértésen alapul. A szabad orvosválasztás hívei nem fejtették ki, hogy milyen szabad orvosválasztást gondolnak. A békességet most már helyre lehet hozni, mert tudja mindenki, hogy nem azt a szabad orvosválasztást akarják meghonosítani, amely a fővárosban megbukott. Az ideális orvosválasztáshoz örömmel csatlakozik mint pénztári orvos. (Percekig tartó éljenzés és taps.)

Nékám Lajos dr. indítványára az értekezlet szűkebbkörű bizottságot küldött ki, amely a részletek tárgyalásába fog bocsátkozni és kész elaborátumot terjeszt a szövetség közgyűlése elé. A bizottság tagjai lettek: Kis Dávid dr., Hermann I. Károly dr., Posgay István dr., Issekutz László dr., Borsos Béla dr. és Fekete József dr. (Buttyin.) Ezzel az értekezlet éjjeli fél tizenegy órakor befejeződött. Értekezlet után a központ kiküldöttjeinek tiszteletére társasvacsora volt a Központi-szálló télikertjében.

Az aradi háziezredet Bécsbe helyezik.

A 61-esek Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 18.

Az aradi helyőrséget másodízben éri nevezetes változás. Nehány év előtt a 3. Hadik-huszárezredet helyezték el Galiciába, a jövő évben pedig a cs. és kir. 33. gyalogezred megy el Aradról.

Amint értesülünk, a 33. gyalogezredet az 1908. év áprilisában Bécsbe helyezik. A változás híre meglepetésnek érkezik, miután a Bécsbe helyezés sorrendjén még nem következtek volna a harminchármasok, de a hirt több oldalról s oly alaposan jelentik, hogy annak valószínűsége kétségtelen.

Tudvalevő, hogy a monarkia minden hadtestének egy gyalogezrede Bécsben állomásozik s ebben a hadtestek egyes ezredei három-négy éven át fölváltják egymást. A temesvári 7. hadtest területéről ezidőszere a csabai 101. gyalogezred két százada van Bécsben. Sorrend szerint három gyalogezred következett volna: a nagybecskereki 29-ik, a nagyváradi 37-ik és a debreceni 39-ik gyalogezred. Ugy látszik azonban, mindegyik ezrednél oly körülmények állanak fenn, a melyeknél fogva a Bécsbe helyezést máskorra halasztják s a 33. gyalogezred megelőzi őket.

A 33. gyalogezred egy zászlóalja a hadkiegészítő parancsnoksággal Aradon marad, a másik három az ezred-törzsszel Bécsbe kerül, ahol előreláthatóan négy évig marad. Hogy onnét Aradra kerül-e, vagy máshova helyezik-e az ezredet, az bizonytalan.

A háziezred áthelyezésének hírével kapcsolatosan arról is beszélnek, hogy melyik ezred kerül Aradra. A legvalószínűbbnek látszik, hogy a temesvári 61. gyalogezred két zászlóalját fogják Aradra helyezni.

Följegyezzük azt a verziót is, a mely szerint maga Jekkefalussy Lajos honvédelmi miniszter újságolta volna Müller Károly orsz. képviselőnek, hogy az aradi háziezredet 1908-ban Bécsbe helyezik. Miután Müller Károly ezidőszere nincs Aradon, a hír valószínűsége nem volt módunkban meggyőződést szerezni.

A Pécskai Takarékpénztár közgyűlése.

A részvénytőke főlemelése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 18.

A Pécskai Takarékpénztár részvénytársaság vasárnap tartotta meg, a szép számban megjelent részvényesek nagy érdeklődése mellett évi rendes közgyűlést.

Dózsa Dezső elnök a gyűlést megnyitja, a jegyzőkönyv hitelesítésére Strasser Károly és Zsunkán Rémusz részvényeseket kérte fel.

Reiner Adolf titkár olvasta fel az igazgatóság jelentését, mely az elhalt Turcsky Nándor felügyelő bizottsági tag emlékének méltatása után konstatálta, hogy az intézet minden üzletágában fokozatos emelkedés történt. A forgalom emelkedéséhez mértén növekedett az évi tiszta nyereség is, mely körülmény lehetővé tette, hogy részvényeseinek ez évben a múlt évi 6 korona helyett 7 korona osztalékot fizessen ki. Az össziforgalom 11,360.376 kor. 32 fillért tett ki, az előző évi 9.916.566 kor. 9 fillérrel szemben, takarékpénztári betétek álladéka: 1059218 kor. 26 fill., váltótárca 1125224 kor. 40 fill., jelzálogos kölcsönök 872829 kor. 55 fill., értékpapír előlegek 29491 kor., folyó számla kölcsönök 11211 kor. 34 fillér volt, míg a

pénztári forgalom 8292723 korona 02 fillért tett ki.

A közgyűlés hozzájárult az igazgatóság nyereség felosztási javaslatához és a felmentvényt úgy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottság részére egyhangulag megadta.

Az intézet belételeire vonatkozólag megemlíti még az igazgatósági jelentés, hogy Reiner Adolf eddigi főkönyvelőt, hatáskörének épségben tartása mellett, az intézet titkárává léptette elő.

Dózsa Dezső elnök az igazgatóság nevében, tekintettel az intézet évről-évre nagyobbodó üzletforgalmára, a takarékpénztári betétek és váltótárca-készlet folyton gyarapodó álladéka, azon indítványt terjesztette a közgyűlés elé, hogy eddig 120,000 korona részvénytőkéit, — lapunk mai számában is olvasható tervezet szerint — 300,000 koronára emeljék fel.

A részvényesek az igazgatóság indítványát egyhangulag magukévá tették és felhatalmazták az igazgatóságot a munkálatok keresztülvitelére, melynek eredményéről az egy rövid időn belül összehívandó rendkívüli közgyűlésen fog beszámolni.

Kripp József részvényes a jelentések meghallgatása után azt indítványozta, hogy úgy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottság, bíráló bizottság, valamint a tisztviselői kar eredményes és fáradtságos munkálkodásáért fejezze ki a közgyűlés elismerését és köszönetét.

A részvényesek élénk helyesléssel fogadták Kripp József indítványát, mire az elnök, megköszönve a részvényesek megjelenését, a gyűlést berekeszti.

Az új részvények jegyzése, — tekintettel az igazán kedvező kibocsátási tervezetre — serényen folyik és miután a régi részvényesek ugyiszólván kivétel nélkül megtartják a részvényeikre eső jegyzési jogot, új részvényesnek aligha fog jutni a Pécskai Takarékpénztár részvényeiből.

A közgyűlésen jelen voltak: Dózsa Dezső, Koner Lajos, Eliás Adolf, Burger Jakab, Issekutz Marcell dr., Harsányi István, Langfelder Mór, Friedmann József dr., Szomoru István, Povázsay Soma, Rosenfeld Károly, Leitner István, Scherer Konrád, Eliás Izidor, Gavrilovits István, Leitner Pál, Strasser Károly, Donáth András, Harsányi Márton, Kripp József, Kelemen István, Stern Mór, ifj. Bolyos Mátyás, Zsunkán Rémusz, Eliás Salamon, özv. Robb Károlyné és Reiner Adolf.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Tosca, opera. (Bérlet A.)
Szerda: Gróf Hamlet, színmű. Bemutató előadás. (Bérlet B.)
Csütörtök: Gróf Hamlet, színmű. (Bérlet C.)
Péntek: A harang, operett. (Bérlet A.)
Szombat: A harang, operett. (Bérlet B.)

Vig özvegyek versenye.

(Krammer. — Kürty. — Szöyer.)

Talán még soha sem volt darabnak olyan állandó vonzóereje, mint amilyen a Vig özvegyé. Budapest is századik előadása felé közeledik már a Lehár pompás operettje és a Magyar Színház még mindig elővételben adja el nap-nap után összes jegyeit.

A századik előadásra nevezetes meglepetések készülnek. Így: Krammer Teréz, az Operaház nagy művésznője énekli ezen az estén a Vig özvegyet, mert Lehár a jubiláris előadás alkalmával azt kérte Zoltán Jenőtől, a Magyar Színház igazgatójától, hogy végre egyszer — énekeltesse el az ő melódiáit. A második meglepetés az, hogy az egész darabot ujonnan állítják ki. Új díszletek, új kosztümök, új koltékok lesznek. De a legedesebb meglepetés mégis az, amelyet — Kugler készít erre az estére. A századik előadás minden nézője gyönyörű bonbonniert kap, mely a darab szerzőinek és szereplőinek arcképeivel lesz ékesítve, a tartalma pedig Kugler-cukorka.

A százkettedik előadáson is Krammer Teréz játszik: a százharminadikon pedig új Vig özvegy kerül a darab élére, és pedig — Kürty Klára. A kitűnő művésznő, aki most felébreszti halottaiból a Nép-

színházat, egy egész hónapon át vendége lesz a Magyar Színháznak. És érdekes, hogy Klárka, a mikor perfekté lett ez a dolog, ezt a kijelentést tette:

— Soha életemben nem vágyódtam úgy szerepre, mint erre az egyre.

Ha pedig egy primadonna nagyon vágyódik egy szerepre, akkor azt a szerepet pompásan is játsza el.

Küry Klára után a Vig özvegy szerepe *Szojyer* Honkára száll. A Magyar Színház igazgatósága őt akarja megnyerni arra, hogy májusban a szerelmes *Glavari Hannát* játssza.

Vig özvegyekben tehát nem lesz hiány, sőt érdekes özvegyekben sem. Valóságos Vig özvegy-verseny ez...

Wekerle Bécsben.

Koronatanács készül.

A magyar vámtarifa.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 18.

Wekerle Sándor Bécsben van, állítólag azért, hogy a magyar vámtarifa dolgában egyezkedjék az osztrák miniszterelnökkel. Valójában azonban sokkal súlyosabb politikai jelentőségű ez a látogatás. Amint azt már megírtuk, a kormány helyzete minden félhivatalos szépítgetés ellenére is meglehetősen súlyos, mióta a legutóbbi botrányok aláásták a koalíció tekintélyét s mióta *Andrássy* Gyula gróf nyíltan hangoztatja, hogy csak az alkalmat várja lemondásának benyújtására. A király által visszautasított alkotmánybiztosítékokról szóló javaslat is megrendítette a kormány helyzetét s amint beavatott körökben beszélnek: Wekerle csupán módust keres a kabinet elvonulásának fedezésére. A módot állítólag meg is találták a magyar vámtarifa kérdése körül. Valószínűleg itt fognak kiélesedni az osztrák és magyar kormányok között azok az ellentétek, melyek a válság alapjául szolgálhatnak.

Félhivatalosan jelentik:

Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap Bécsbe érkezett, hogy személyesen intézze el a kiegyezés kérdésében felmerült kétségeket és esetleg fenyegető ellentéteket. A miniszterelnök ma meglátogatta *Beck* báró osztrák miniszterelnököt a magánlakásán és hosszasan tanácskozott vele. A tanácskozáson jelen volt *Sieghart* dr. osztályfőnök is, aki egyúttal az osztrák kiegyezési bizottság elnöke. A tanácskozás annak a célnak szolgált, hogy a két kormány között tisztazzák az eszméket abban a kérdésben, vajon a magyar autonóm vámtarifának parlamenti tárgyalása az osztrák kormány részéről különösebb lépések megtételét megokolná-e? A magyar miniszterelnök azon a véleményen volt, hogy ilyen lépésekre nincsen oka az osztrák kormánynak. Wekerle-nek *Beck* bárónál tett látogatása elvette a kérdés életét.

A miniszterelnök a délelőtti folyamán rövid látogatást tett a külügy- és a hadügyminiszternél s délben egy órákor kihallgatáson volt a királynál.

Ké-öbbi távirat még a következőket jelenti:

Wekerle Sándor miniszterelnök mostani bécsi utazását titokban akarta tartani. Ezért érkezett minden kíséret nélkül Bécsbe. Délelőtti gyalog ment az osztrák miniszterelnök lakására és hosszasan tanácskozott vele.

Egy újságíró, akinek ma alkalma volt a miniszterelnökkel beszélni, kérdést intézett hozzá a magyar autonóm vámtarifa állásáról, amire Wekerle ezt felelte:

— Ön is azt hiszi, hogy a vámtarifán kívül ez idő szerint semmi más gondunk nincs? Biztosítom önt, hogy más dolgok miatt is jöttem Bécsbe, amit az is bizonyít, hogy épen most jöttem a hadügyminisztertől, akivel sokáig tanácskoztam. A vámtarifa dolgát egészen más-kép fogjuk elintézni.

Az újságíró ekkor a *Beck* bárónál lefolyt tanácskozás eredményéről kérdezősködött, a miniszterelnök azonban erre kitérő választ adott.

Wekerle kihallgatása után visszament a magyar palotába, ahol fölkereste őt *Aehrenthal* báró külügyminiszter, akivel hosszasan tanácskozott. A miniszterelnök megváltoztatta uti tervét és csak holnap utazik vissza Budapestre.

Bécsben az a hír terjedt el, hogy holnap közös miniszteri tanácskozás lesz és néhány nap múlva koronatanács a király elnöklésével.

MULATSÁGOK

(=) Kaszinó-bál. A kaszinó-bált rendező ifjuság nemcsak Arad és Aradvármegye, hanem a szomszéd vármegyék előkelő családait és ifjuságát is meghívta a szombaton, f. hó 23-án tartandó táncestélyre s Temes, Torontál, Krassó-Szörény, Békés, Csanád, Bihar és Hunyadvármegyéből már eddig is több család és fiatal-ember tudatta a rendezőséggel az estélyen való részvételét. A rendezőség az estély fényének és sikerének érdekében nem kímél fáradságot és költséget. Két zenekara még pedig a 33. gyalogezred teljes zenekart és egyik aradi cigányzenekar fog az estélyen muzsikálni. A rendezőbizottság mindezen este 6 órákor a kaszinóban ülést tart, ahol az érdeklődőknek készséggel ad felvilágosítást. Karzatjegyek már csak a második sorban kaphatók.

(=) A világosi ifjuság február 23-án, az izraelita imaház építési alapja javára a „Mátyás király” szálloda disztermében purim-estélyt rendez. Belépő díj: családjegy 4 korona, személyjegy 2 korona.

Méray ösztöndíját lefoglalták.

A kegyetlen szabó.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 18.

A Méray-Horváth Károly ösztöndíjának ügye ma humoros fordulatot vett. Egy fővárosi szabócég ruhák vételára fejében letiltotta az egész összeget. Miután pedig *Rakovszky* István sem jelentkezett eddig párbajvívásra, a nagyon komoly ügyből egyszerre nagyon vig lett. Mulatni lehet rajta, ha nem is Méray-Horváthnak.

Fővárosi tudósítónk táviratozza:

A *Neuländer Károly és testvére* szabócég a budapesti V. kerületi járásbírósnál letiltotta *Méray Horváth Károly ösztöndíját*. Már régóta megítélt követelése van a cégnek, a mely most, hogy az aktabotrány kapcsán kiderült a békejutalom dolga, kapott az alkalmon és megbizta ügyvédjét, *Wilhelm Adolf* dr.-t, hogy a követelés és járulékal erejéig tiltsa le az 50.000 korona ösztöndíjat.

Az V. kerületi járásbírósnál *Dobrov Ede* dr. bírósági végrehajtó tegnap délben küldte el ajánlott levélben *Kossuth Ferenc* címére a letiltásról szóló rendeivényt. Egyben *Andorffy* albiró *Várkonyi Oszkár* dr. személyében ügygondnokot rendelt ki Méray Horváth részére. A miniszterium még nem felelt a letiltásra. Mihelyt a válasz megérkezik, kifüggesztik a rendelvényt a bíróság táblájára is.

E letiltásnál fölvetődött az az érdekes kérdés, hogy lefoglalható-e az az összeg, amelyet Méray-Horváth ösztöndíjra kap? Egy újságíró erre nézve kérdést intézett a kirendelt ügygondnokhoz, *Várkonyi Oszkár* dr. ügyvédhez, aki a következőket felelte:

— Méray-Horváth ösztöndíja nézetem szerint egyáltalán nem letiltható. Ő ezt egy határozott célra kapta, csak természetes, hogy más célra nem fordíthatja.

Egészen más álláspontra helyezkedik a cég ügyvédje, *Wilhelm Adolf* dr., aki az alábbi kijelentést tette:

— Vitatni fogom és bebizonyítani, hogy ez az ösztöndíj igenis letiltható és lefoglalható, mert nézetem szerint nagy ellentét van a cím és a cél között. Tanulmányi ösztöndíj címén utaltványozták ki ugyan az 50000 koronát, voltaképpen azonban nem ez a célja, hanem az, hogy honorálják Méray-Horváth politikai szolgálatait.

FERENCZ JÓZSEF

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A váltóhamisító jegyzőirnek. Megírtuk, hogy *Cziffra* János galsai jegyzői irnokot, — aki még nemrégiben Aradváros, majd a jósázigazgatóság tisztviselője volt — ismét váltóhamisításon érték és Pankotán letartóztatták. *Cziffra* Jánost most behozták az aradi kir. ügyészség fogházába, ahol vizsgálati fogságban marad. *Cziffra* János a letartóztatás előtt két hétig Aradon kóborolt, mert *Fóthy* Zoltán galsai jegyző, *Faragó* István világosi főszolgabíró utasítására, elbocsájtotta szolgálatából a viharos multu ifjut. Itt említjük meg, hogy téves az a hír, mintha *Cziffra* János rokona lenne *Faragó* Istvánnak és a főszolgabíró nevére sem Aradon, sem Galsán nem hamisított váltót.

GAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Gazdasági előadások. Az aradmegyei gazdasági egyesület által rendezendő gazdasági szakelőadások programja változást szenvedett amennyiben *Jablonovszky* József a február 24-ére tervezett előadását, akadályoztatás miatt csak március 3-án fogja megtarthatni. Ellenben *Cselkó* tanár előadása az eredeti tervezetnek megfelelőleg f. hó 23-án lesz.

M i é r t

részesítik előnyben a Scott-féle Emulsio-t a közönséges csukamájolajjal szemben? Mert a közönséges csukamájolaj rendszeren emésztési zavarokat idéz elő és a szervezet a csukamájolajnak csak igen parányi részét képes magába felvenni, míg a Scott-féle Emulsio-ban a csukamájolaj legfinomabb cseppecskékre lévén osztva, még a leggyengébb gyomor által is könnyen emészthető. Ennélfogva a csukamájolaj oly óriási táp- és gyógyereje teljes mértékben javára van a szervezetnek és új erőt, új életet jelent.

A Scott-féle Emulsio valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő” haszvédjegye.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerháza” BUDAPEST, IV., VACI-UTCA 34—50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 f. Kapható minden gyógyszerárban.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 18.

Kínálat és vételkedv korlátolt. Elkelt 20,000 méter mássa 5 fillérrel olcsóbb áron.
Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	7.45—7.46	7.48—7.49
Buza októberre	7.82—7.83	7.84—7.85
Rozs áprilisra	6.79—6.8	6.82—6.83
Zab áprilisra	7.44—7.45	7.46—7.47
Új tengeri	5.19—5.2	5.19—5.20

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	4.90
Magyar hitelrészvény	96
Lezámittelebank részvény	583
Osztrák-magyar államvasúti részvény	87
Városi villamosvasúti részvény	395

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Február 18

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 135—136 fillérig; fiatal könnyű páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 135—136 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 35—136 fillérig.
Szerbiai: Nehéz páronként 26 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 24—26 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

NAPIREND

Február 19. Kedd. Róm. kath. naptár: Konrád. — Protestáns naptár: Konrád. — Görög-keleti naptár: február 6.) Bukol. — A nap kel 7 óra 3 perccor, nyugszik 5 óra 26 perccor.

A Fehér Kezest-egyesület ingyenes orvosi rendelő-létezője (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3—4. Dr. Fodor Odón délelőtt 8—9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12—1 óráig.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, enyhe, sok helyütt csapadék.

Február 23. Az aradi kaszinó egyetemes tanácskozása (Fehér Kereszt). — A világiós ifjúság purim estélye (Mátyás király szálloda).

Február 24. Az arad csimádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 11 órakor. — Az aradi önkéntes tűzoltókar közgyűlése délelőtt 10 órakor (Tűzoltó lakánnya). — Az aradi iparosok első betegsegélyező- és temetkezési egyetemes közgyűlése délután 3 órakor. — Az aradi kereskedők takarékpénztár és hitelszövetkezetének közgyűlése délelőtt 11 órakor. — A Victoria takarékpénztár közgyűlése mint részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Vas Sándor nagyveronyé délután 5 órakor (Fehér Kereszt).

Március 2. Az aradi turista-egyesület tréfas estélye (Iparosház).

Március 3. Az aradi Lloyd-társulat estélye (Központi Szálló).

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Előfizető. Hogy jó volt-e Nyárai a Danyiló Danyilovits szerepében, erre vonatkozólag kérdést intéztünk magához a művészhez, akinek az volt a véleménye, hogy kitűnő volt. Mi annak idején elmondottuk a nézetünket, amely szerint Nyárai nem is volt olyan kitűnő. Meltőztassék a két véleményből kiokoskodni a harmadikat.

1000. Ezek az adatok nem állanak rendelkezésünkre. Meltőztassék talán a Wallfisch féle bankházhoz fordulni.

IDEGENEK ARADON.

— Február 18

Központi szálloda. Glac Antal főispán Nagyvárad. — Szenes Károly magánzó Kolozsvár. — Sassy Pál főmérnök Budapest. — Guttman Odón birtokos Nagybecskerek. — Klein Bernát birtokos Nagybecskerek. — Kádár Gyula m. á. v. vállalkozó Budapest. — Baumwurt Jenő gyáros München. — Gohn Zsig. kereskedő Budapest. — Karácsonyi Miklós kereskedő Budapest. — Bányai Henrik magánzó Budapest. — Hille Ottó gyáros Berlin. — Herzog Zsigmond gyáros Berlin. — Meyer Hugó gyáros Haydn.

— Cziegler Arnold mérnök Temesvár. — Belersdorf Ferenc fakereskedő Szászrégen.

Fehér Kereszt szálloda. Kenderes Ferenc nagybirtokos Felsőszálaspatak. — özv. Temesváry Pálné és leánya Magyarbányhegyes. — Engländer Dagobert és neje Bécs. — Lazarich Szilárdné Bécs. — Fried E'ek birtokos Algyógy. — Neuman Ármín hivatalnok Temesvár. — Komáromi Sándor és neje Temesvár. — Virág Ferenc hivatalnok és leánya Békéscsaba. — Halló András intéző Budapest. — Bonitzer Károly pénztárnok Temesvár. — Dr. Singer Miksa orvos Nagyvárad. — Simon Antal hivatalnok Tótkomlós. — Berecz József gazdálkodó és leánya Békésgyula. — Havas Salamon kereskedő Topánfalva. — Kende Manóné és leánya Oravica. Fehér József birtokos. — Verlán Artur birtokos Talpas. — Berkovics testvérek kereskedők Brád. — Telbisz Andor földbirtokos Magyarbányhegyes. — Herczeg József utazó Bécs. — Sass Aladár utazó Bécs. — Kis Albert utazó Bécs. — Herman Adolf utazó Budapest. — Somogyi Béla utazó Budapest. — Fildbauer Lajos utazó Budapest. — özv. Francz Karola utazó Budapest. — Beck Márk utazó Budapest. — Sipos Lipót utazó Budapest. — Kron Benő utazó Budapest. — Krausz Vilmos utazó Budapest. — Uhr Benedek utazó Budapest. — Szűsz Mór utazó Budapest. — Steiner Odón utazó Budapest. — Kovács Sándor utazó Budapest. — Genendischer Géza utazó Lugos. — Stern Armin utazó Lugos. — Freiber Sándor utazó Nagyvárad. — Klein Salamon utazó Nagyvárad.

Nemzeti Színház

A) berlet.

A) berlet.

Kedden, 1907. évi február hó 19-én:

Tosca.

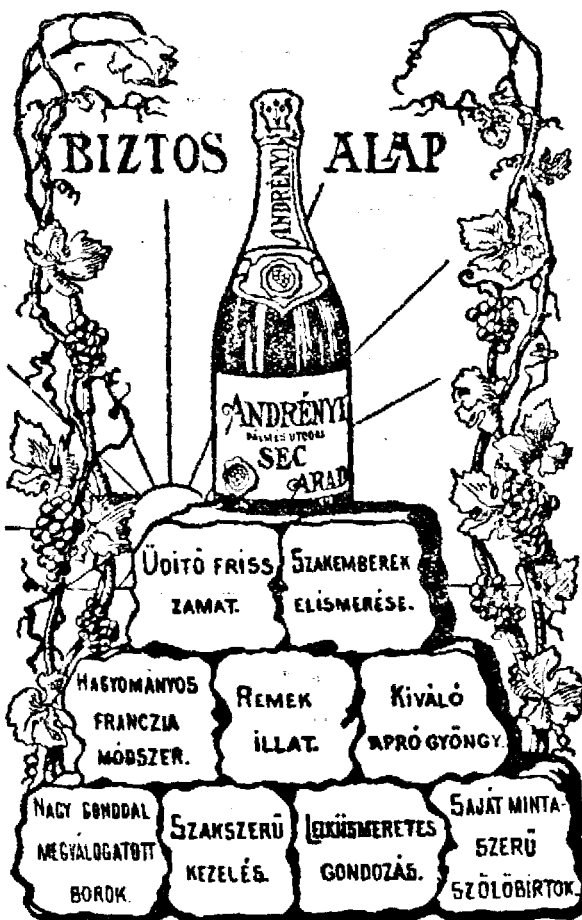
Melodráma 3 felvonásban Sardou Viktor drámája nyomán írta: Illica L. és Giacosa G. Fordította: Váady Sándor Zenéjét szerette: Puccini G.

SZEMÉLYEK:

Tosca Floria	Schubert J.	Sekrestyész	Bortóty S.
Cavaradosi	Ferrari A.	S. o. e. t. a	F. l. u. d. K.
Buró Scarpia	Ladislav J.	Pásztorfi	Zalai Margit
Angelotti	H. m. a. d. J.	Államügyész	N. g. y. l. v. a. n.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTER.*

Nagyváradon egy férfi ruha raktár azonnal olcsón eladó.

Czim:

Kassowitz Fülöp
Nagyvárad,
Zöldfa-utca.

3797—1907.

Hirdetmény.

Az 1880. évi XXVII. t. c. alapján fizetendő hadmentességi díj kivételi munkálatok folytatásba vételén, felhívjuk mindazokat, kik:

1. mint hadi szolgálatra alkalmatlan, az állítási lajstromból töröltetett;
2. mint fegyveres szolgálatra alkalmatlan, fegyverképtelenségét nyilvánított;
3. a katonai szolgálatból oly testi fogyatkozás miatt bocsátott el, mely őt keresetképtelenné nem tette s mely nem a katonai szolgálat teljesítésének következménye;
4. az 1868. XL. t. c. alapján, mint család-fenntartó felmentetett és az 1849. évi VI. t. c. életbelépte után is bármely okból fel nem avatott;
5. külföldre költözési engedélyt nyert és hadmentességi díjfizetési kötelezettsége még tart, a város adóhivatalánál az e célra szolgáló s a városi adóhivatalnál ingyen kapható nyomtatványon 1907. évi március hó 22-ig:

- a) polgári állását;
 - b) lakását;
 - c) ama sorozójárás, illetőleg község nevét, melyben a hadkötelezettség alól mentesített;
 - d) azt az évet, melytől fogva a felmentés számítható, bejelentésük és
 - e) a reá, esetleg ama családfőre, kinek családjához tartozik, a megelőző évben állandó lakhelyén, esetleg más községekben is kivett egyenes államadók összegét hitelesen kimutassák.
- Ezen kívül tartozik:
- f) az a véd-, illetve díjköteles, kinek hadmentességi díját a törvény 11. §-a értelmében a munkaadó fizeti, a munkaadó nevét és lakását bejelenteni.

Ezen adatok bejelentésének elmulasztása az 1880. évi XXVII. t. cikk 20. §-a értelmében a kirovándó hadmentességi díj három, egész hat-szoros összegének megfelelő pénzbírságot von maga után.

Ha a munkaadó személyében az alatt az idő alatt, mely a bejelentés beadása és a díj esedékességének napja (az év október hó 1-je) között lefolyt, változás állott be, eme változást a díjköteles az 1883. évi IX. t. c. 4. §-nak 3-ik pontja értelmében ott, ahol az első bejelentést tette, szintén bejelenteni köteles.

Azon díjkötelesnek, kik állandó lakhelyükön kívül másutt adóval megterve nincsenek, megengedtetik, hogy a községi előjárás (városi adóhivatal) előtt személyesen megjelenven vallomásukat ugyanott tollba mondassák. de ha tenni ezt elmulasztják, a fentebb említett pénzbírság ellenük teljes szigorral fog alkalmaztatni.

Arad, 1907. évi február hó 8-án.

A városi tanács.

Hölgyek figyelmébe!!

Tiszteletteljesen tudatom a mélyen tisztelt hölgyközönséggel, hogy helyben, Szabadság-tér 17. szám alatt **harisnya-, kötött- és szövött-áru üzletet nyitottam**, ahol a legnagyobb választékban tartok raktáron legjobb minőségű női-, férfi- és gyermek-harisnyákat, férfi- és gyermek-lábtüket (Sockerl), női rövid és hosszú cőrna- és selyem-keztüket, matróz-ingeket stb. stb. e szakmába vágó cikkeket. Ezuttal bátor vagyok megjegyezni, hogy feltétlen szabott áram mellett, a legolcsóbb árakat szabtam, úgy, hogy e tekintetben bárkivel felveszem a versenyt. — Midőnkérem üzletem szíves megtekintését, vagyok kiváló tisztelettel

3 szó: Bárony. Harisnya. Szabadság-tér.

314

Bárony Andor, harisnya-nagykereskedő.

Könyvkötészetünkben egy ügyes fiu tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

**Ügyes
segéd,**
ki a rőfösben is jár-
tas és románul be-
szél azonnal
alkalmazást nyer
Weisz Mórnaál,
Székudvaron. 591

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű
gummi csövek legolcsóbb gyár-
árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó
cseppig kifolyik, a szőlő magvak,
héjak és egyéb tisztatlanságok
azonnal továbbíttatnak, ezáltal a szí-
vattyu nem romlik és a bort nem
ronthatja, a gépezet jó működé-
sért 3 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közsé-
geknek legalkalmasabb,
mert homokos és sáros víz hasz-
nálatánál sem tagadják meg a
szolgáltatást, — a gép jó működé-
sért 3 évi jótállás (ingyen javítás),
hozza való országos egységes csá-
varok és a legjobb minőségű belül

gummirozott
kendercsövek
a legolcsóbb
árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel
olcsóbbak és
jobbak, mint
bármely bel-
vagy külföldi
gyárban.

Hönig Otto

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő
és szivattyu készítő. 290

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű

**Földes-féle
Margit-Cremet,**

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépségre.

A Földes-féle MARGIT-CHEMÉ gyorsan és biztosan ható
ártalmatlan zser szepítők, májtoltok, bőrtáplálók, pattan-
ások, kiütések s mindennemű bőrbetét ellen. A világ
legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek an-
nak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után
erről mindenki meg fog győződni.

Készít:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

303

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában.

Hölgyek és uraknak igen fontos!

Hajós-féle

Hajregenerator

az ősz haj eredeti színet és ifjúkori szépségét rövid idő
alatt visszaadja. Sem a fejbőrt, sem a fehérmélt nem piszkítja.

Ára 1 kor. 20 fillér.

Hajós-féle

Goldelse

aranyzőkére fest minden haját. Meglepő eredmény.
Teljesen ártalmatlan. A hajbőrt erősíti, a korpaképződést meg-
szünteti. Ára egy üvegenek 2 kor.

Hajós-féle

Depilatorium

kitűnő a maga nemében, páratlan szőrvesztő szer.
Kezelése a legegyszerűbb. 5 perc alatt a haját bármely helyről
eltávolítja. Ára 1 kor.

Fentli szerek kaphatók a készítőnél:

Hajós Arpad

gyógyszertárban

313

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.

Elvállal minden e szakmába vágó mun-
kát a legszebb kivitel s a legújabb di-
vat szerint. Továbbá elvállalok abnormis
lábakra **ortopéd-cipők** elké-
szítését, valamint az önkéntes uraknak
előírás szerinti **bakkancs vagy csizma**
elkészítését elvállalom, azon reménnyel,
hogy a legnagyobb igényeknek megfe-
lelek.

Tisztelettel

Wolf János.

596

1539—1906. V. 2805/2. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó
az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a
értelmében ezennel közzhírré teszi,
hogy az aradi kir. járásbíróaság
1906. V. 2805/1. számú végzése ál-
tal Messer Lipót és Fia végrehaj-
tató javára, Niga János ellen 200
kor. tőke és járuléka erejéig el-
rendelt kielégítési végrehajtás al-
kalmával bíróilag le- és felülfog-
lalt és 2503 koronára becsült bu-
torokból álló ingóságok nyilvános
árverés útján eladatnak.

Ezen árverés Mayer Róza 3000
kor., Taussig M. és Tsa 336 kor.,
Pollák Arnold 148 kor. 84 fill.,
Neubauer Manó 522 kor. 50 fillér,
Bruckner Lipót 300 kor., Turnherr
Ferenc 732 kor. 05 fill., Fürst Ig-
nác 70 kor. 16 fill., The Smith
Premier 645 kor. 05 fill., Czukor
László 1000 kor., Póhm János 215
kor. 13 fill., Hungaria 65 korona,
Oser Jakab 127 kor., Roth Henrik
94 kor. 58 fill., Possert Ferenc 378
kor. 80 fill. és Schneider Iván 100
kor. tőkék és jár. tevő követelé-
seik kielégítésére is meg fog tar-
tatni.

Mely árverésnek a helyszínén,
vagyis Aradon, József főherceg-ut
1. sz. a. leendő eszközésére 1907.
február hó 21-ik napjának délután 4
órája határidőül kitűztetik és ahhoz
a venni szándékozók ezennel oly
megjegyzéssel hivatnak meg: hogy
az érintett ingóságok ezen árveré-
sen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a
értelmében a legtöbbet ígérőnek
becsaron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vé-
telára az 1881. évi LX. t.-cikk 108.
§-ában megállapított föltételek sze-
rint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1907. évi február
hó 5. napján.

Török Dénes,

606

bíróági végrehajtó.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a törvényes-
vedett

„TRIAS“

mely 2—3 nap alatt felelősség mellett a leg-
elbányagoltabb húgycsőfolyást megszünteti.
Ára: férfiaknak K 1.80, nőknek K 2.50.

Köszvény, Csusz, Rheuma, fő- és fog-
fájás ellen a

PAPP-féle

„MENTHOLIN“

biztos hatású gyógyszer.

Egy próba elegendő!

Ára 1 korona.

Főntieket titoktartás mellett küldi:

PAPP L.

gyógyszertára Tiszaszentimréren.

Főraktár Aradon:

3082

Földes Kelemen gyógytárában.

Eladó szőlőoltványok!

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak figyelmét felhívni, hogy **addig, míg készítem tart** ez évi szőlőoltvány-terméséből kiváló szép, **duo gyökérzetű**

bor és csemege-faju szőlőoltványok
kerülnek eladásra.

A nagy szárazság következtében a kimaradt tőkék pótlására különösen ajánlom **duo gyökérzetű szőlőoltványaimat**, továbbá gyökeres **Riparia-Portalis és Rupestris-Monticola** veseömet.

Az oltványokkal való sikeres pótlást eljárásai t. vevőimnek kívánatra szívesen szolgálak.

A fajokra és árakra nézve bővebb felvilágosítással szolgál

WINKLER JÓZSEF

szőlőoltványtermelő

Telefon 410. Arad, Batthyány-utca 13. Telefon 410.

Árlejtési hirdetmény.

A szinityei gör. kel. román hitközség által 19.733 kor. 13 fillérnyi előirányzattal Szinityén építendő templomnál teljesítendő: kőműves, ács, asztalos, lakatos, üveges és mázótk munkák biztosítására, nevezett hitközség képviselőtestülete.

1907. évi március hó 14-én, d. u. 2 órakor az ottani hitközségi iskolánál árlejtést fog tartani.

Az árlejtésen részt vevők kötelesek az előirányzott összeg 10% át készpénzben letenni az árlejtés megkezdése előtt.

A tervek, költségvetés és árlejtési felételek a hivatalos órák alatt a lelkési hivatalnál és az árlejtés előtt a helyszínen betekintheők.

Szinitye, (u. p. Zaránd) 1907. évi február hó 14-én.

Popovici Emil, s. k.

hitközségi elnök.

592

Városi és megyei telefon 509.

PÉNZ

a legolcsóbban és leggyorsabban
földekre és városi házakra **amortisa-**
tióra (tőketörlesztéssel)

Aradon a legrégibb és legismertebb közvetítő iroda

Szücs F. Vilmos

a nagyszabasi földhitelintézet kölcsön képviselőjénél

ARADON, Karolina-utca 8. sz. (saját ház)

a fiók posta mellett.

Elvállalok convertálásokat utólagos díj és költség megtérítés mellett

„Házak és földek adás-vétel közvetítése.”

Ugyanitt megbízható üzletszerzők
alkalmazást kaphatnak.

Több aradi házat olcsón és előnyös fizetési
módozatok mellett eladok.

Kovaszinc község
jegyzőségénél a köz-
ségi közigazgatási
ügyekben önállóan is
működni képes, lehe-
tőleg okleveles román
nyelvet bíró

egyen

50 korona havi fizetés,
mosás és ágyneműn
kívül, teljes ellátás
mellett március hó 1-
től

alkalmazást nyer.
Személyesen jelentkezők előny-
ben részesülnek.

Buftea Miklós,

612.

közm. jegyző.

KOSSUTH- utca
67. sz.

CZERNUCZKY MIHÁLY

cipész-mester úszkoltében

a legjobb anyagból készült **férfi,**
női és gyermek cipők nagy
választéka. — Megrendeléseknél
színes bőrök nagy választéka.

Saját készítés!

221

Olcsó ár!

Pontos kiszolgálás!

Hajdu tea

mal- és tüdőbetegeknek
számtalan esetben kipró-
bált szer.

Legjobb sikerrel használható köhögés, hurut, rekedtség, szárazhurut, elnyálkásodás, minden mellbaj, a légcső, a tüdő, a gége hurutos megbetegedései, légzési nehézségek, szék-
mellúség, asthma stb.
ellen.

Ára 50 fillér.

Kapható Aradon,

Földes Kelenen

gyógyszerésznél. 238

Azon urral, ki

ezen lapra figyelmeztetett holnap d. u. 5-6 óra közt találkozhatom a Forray-utca Nád-sdy-palotájában levő **Zinner Vilmos** műórás és ékszerész kirokátá előtt.

Férjhez mennék

azon urhoz, a ki arról biztosít, hogy a karika gyűjtő **Zinner Vilmos** ékszerésznél veszi meg, ahol jói és olcsón leher vásárolni.

851

Hálás leszek

azon nemesszívű hölgynek ki, hogy a hivatalból el ne késsek megveszi azon szép és olcsó zsebórát, a melyet **Zinner Vilmos** műórás Forray-utcai kirokátába láttam.

Lucfenyő

(Picea excelsa)

március 1-től, április végéig és az őszi ültetési időszakban a

Kisjenői főhercegi urada-
lom kertészeténél

(posta és vasútállomás helyben.)

Bármely mennyiségben kapható, 1-5 méter magasságig, darabja 1-5 korona, 100 darab megrendelése esetén 80-400 korona, csomagolás és vasúti szállítás ingyen.

593

Vasutasoknak!

és a kiknek szüksége van pontos órára, az javitassa óráját feltétlenül

Kepes M.

chronometter és műórásnál

ARADON, Asztalos Sándor
utca 5. szám alatt, ahol bármilyen (speciál) óra 3 évi jótállással lesz pontosan javítva és szabályozva. 192

Ház eladás!

Lipót-utca 12/a
Lipót-utca 13.
Lövész-utca 3/a.
Lehel-utca 14. 181
Lehel-utca 19.
Uj-Mikalaka 440.
és még sok számos
más előnyös feltételek mellett.

Bővebbet

Klein József

Arad, Radnai-ut 10.

Hirdetmény**a Pécskai Takarékpénztár Részvénytársaság Igazgatósága**

ezennel közlést teszi, hogy részvényeseinek folyó évi február hó 17-én tartott közgyűlésén hozott határozata értelmében a társaság részvénytőkéje 300.000 koronára felemeltetik, a következő módokat mellett:

1. Az eddigi 1500 drb (40 frt) 80 korona névértékű részvény 750 drb részvényre vonatlik össze, az így keletkező 750 drb 160 koronás részvény, a tartalékalapból leendő pótlással 750 drb 200 koronás részvényre egészített ki.

2. Ugyanakkor kibocsátatik további 750 drb részvény 200 koronás névértékben. Ezen részvények teljes összességében a régi részvényeseknek bocsátatnak rendelkezésre, úgy, hogy minden egy, az előbbi módon összevont, 200 korona névértékű részvény után egy további ilyen új kibocsátású részvény jegyezhető.

3. Felhivatnak ennél fogva mindazok a részvényesek, kik az új részvényekre az elővételi jogot gyakorolni óhajtják, hogy részvényeiket

1907. február hó 20-tól 1907. március hó 15-ig

bezárólag, számszerint felsorolt kimutatás kíséretében az intézet pénztáránál, az üzleti órák alatt, lebélyegezés végett mutassák be és az első fizetési részletet ott eszközöljék, mert ezen határidő letelte után az elővételi jog nem gyakorolható és a nem jegyzett részvények eladatnak.

4. A befizetések a következőképen állapítottak meg:

az elővételi jog bejelentése alkalmával, a bélyegilleték és részvényenként...	50 kor.
1907. május hó 15-ig további	50 "
1907. július hó 15-ig további	50 "
1907. szeptember hó 30-ig az utolsó részlet	50 "

5. Az új részvényesek az 1907. évre, a befizetés napjától számítva, 5% kamatot fognak élvezni, a részvényeik után megillető jogukat azonban már az 1908. évi közgyűlésen gyakorolhatják.

6. Amennyiben az összes kibocsátandó 750 drb részvény a régi részvényesek által nem fog igénybe vétetni, fel van hatalmazva az igazgatóság, a visszamaradottakat 230 koronás árfolyam mellett eladni. Az így befolyó összegből, minden egyes részvény után 200 korona a részvénytőkéhez, 30 korona a tartalékalaphoz fog csatoltatni.

7. 1907. évi október hó 1-től fogva fognak az összevont részvények becsereíltetni, valamint az új részvények kiadatni.

609

A Pécskai Takarékpénztár Igazgatósága.

Van szerencsem a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy
Fischer Samu

pék- és sütőde

üzletét

átvettem és saját nevem alatt vezetem. — Minden nap friss fehér sütemény, fehér kenyér, barna és rozskenyér és valódi gracham kenyér, de uáni sütemény és házi kenyér szépen és ízletesen lesz készítve. 286

Kérem a nagyérdemű közönség becses pártfogását.

Tisztelettel

Leicher Frigyes,

Deák Ferencz-utca 16.

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

körkémence téglagyárában 15

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

A motoros vasút megálló helye.

Városi telefon 206. — Gyári telefon 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. irodámban, vagy Maros-utcai lakásomon. A téglát vám és fuvarmentesen házhoz szállítom. — A gyárba saját új mű utam vezet. Nagy raktár saját gyártmányu hornyolt és kupola cserepekben, flaster, kút- és facon-téglákban.

Magyar Benoidgáz Részvénytársaság Arad.**Részvényjegyzési felhívás!**

A „Magyar Benoidgáz részvénytársaság” aradi bejegyzett cég 1907. február 17-én tartott közgyűlésén elhatározta, hogy 170,000 korona részvénytőkéjét 400,000 koronára felemeli és e végett 1150 drb 200 korona névértékű 851—2000 számú részvényt bocsát ki, mely részvénytőke felemelését a vállalat fellendülése és a felszaporodott megrendelések kivitele, nemkülönben az eddigi gyárhelyiségek megvétele teszi szükségessé.

A jegyzési feltételek a következők:

1. Jegyzésre kibocsátatik 1150 drb 200 korona névértékű részvény.

2. A kibocsátási ár 210 korona és 1 korona 26 fillér bélyegilleték részvényenként.

3. Minden részvényesnek előjoga van egy részvényre minden részvénydarab után, mely birtokában van. Az előjog gyakorlása a bemutatandó részvényen lebélyegzésel igazoltatik.

4. Az előjegyzési jog 1907. évi március hó 15-ig gyakorlandó az eddigi részvényesek által, melynek letelte után 1907. március 31-ig jegyzések mások részére is elfogadtatnak a 170,000 koronán belül is.

A jegyzési határidőn túl esetleg nem jegyzett részvényeknek a társaság részére való értékesítésével az igazgatóság megbízatik.

5. Befizetési határidők:

a) A jegyzéskor befizetendő 10% vagyis minden részvény után 20 korona és 1 korona 26 fillér bélyegilleték.

b) 1907. április 1-én befizetendő 15%, vagyis részvényenként 30 korona és 10 korona a tartalék-alapra.

c) 1907. május 1-én befizetendő 25%, vagyis részvényenként 50 korona.

d) 1907. június 1-én befizetendő 25%, vagyis részvényenként 50 korona.

e) 1907. július 1-én befizetendő 25%, vagyis részvényenként 50 korona.

Az új részvények után a részletek befizetése napjától kezdve az 1907. év végéig 6% kamat fizettetik a tiszta nyereségből; osztalékban azonban csak az 1908. évi üzleti évtől kezdődőleg részesülnek az új részvények.

6. Ha valamely részvényes valamely részletet a kiötött határidően lefizetni elmulasztaná és azt a hírlapi felhívás háromszori megjelenésétől számított 1 hónap alatt sem pótolná, az igazgatóság jogosítva van ezen részvény utalványt, illetve jegyzést semmisnek kimondani, a befizetett összeget a tartalék alap javára fordítani és annak helyébe új részvényt kibocsátani.

7. A 200 korona névértéken felül az új részvények részéről befolyó 10 korona az általános tartalék-alaphoz csatoltatik a kibocsátási költségek levonása után.

8. A befizetések az Aradmegyei takarékpénztárnál vagy az Arad Csanádi Gazdasági takarékpénztárnál teljesítendőek.

9. Tulajegyzés esetén az előjogok figyelembe vétele mellett az igazgatóság a jegyzett részvényeket aránylag és olyképen osztja fel, hogy minden aláíróra lehetőleg egy részvény jusson.

Aradon, 1907. február 18.

610

Az igazgatóság.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozásunkat kérjük a hirdetés alatti
levé számkra hivatkozni.

Arad apró hirdetések előre határolása.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad
és hirdetésüket felvevő a **Kiadóhivatal**
vagy a **József főherceg-ut 22. szám.**

— Telefon szám: 151. —

Ezen rovatban minden szó egyszeri be-
jelentésének ára 4 fillér, vnatagabb
hirdetés 8 fillér. — Cselekedet kereső
vagy cseledek ajánlkozó apró hirdet-
tés 20 szög 50 fillér, minden további
szó 4 fillér. — Hirdetést levél útján
50-60 fillérért és 1 koronáért kapja
tök lapnak elárultó helyen.

Akinek

ismerettség hiján

házastársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellerre,
kertészre.

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

Aki

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.,
vagy

Aki

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

Aki

mindezeket vétel vagy bérbevitel cél-
jából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értekezni, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

Kis hirdetés

rovatát használja.

Édes Mamuskám!

Ismételve és utoljára kérek előb-
beni kéresemnek feltétlenül rögtön
helyt adni! Türelmemmel ne ki-
sérletezzél! Aztán többé nem há-
borgatlak. — Ölel, csókol szerető
fiad.

605

Cotillionok

nagy választékban, olcsó áron kap-
hatók **Ingsz I. és Fia**, könyv-
és papirkereskedésében Arad.
Városi és megyei telefon 517 szám.
361

Baros Béni-tér 1/a. szám alatt

ujonnan épített házban egy nagy
üzlethelyiség azonnal kiadó. 596

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Több száz

rongált dobozu levélpapírt minden
elfogadható árban árusítok. Veszek
könyvtárakat. — **Kerpel Izab**
könyvkereskedő. 2685

Üzletnek vagy műhelynek

alkalmas sarok utcai helyiség la-
kással együtt kiadó. — Bővebbet
Aranykéz-utca 20. szám.

Kiadóhivatalunkban nagyobb

menyiségű

filc (nemez)

ipari célokra jutányos áron eladó.

Német bonne

ajánlkozik egy vagy két gyermek
mellé. A háztartásban is készség-
gel segítkezik. Varrást teljesen
érti. Ajánlatokat „Bonne” jellegével
a kiadóhivatal továbbítja. 607

Tiszta vérű angol kan sertés

szaporításra alkalmas, található
külváros Választó-utca 1. Ugyan-
ott angol fekete malacok eladók.
611

Két gyermek mellé

német nevelőnő kerestetik. Cím a
kiadóhivatalban. 597

Üyes lapk hordó pár felvételik
a kiadóhivatalban.

11337-1906. tkvi sz.

Együtt

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
hogy Kraus Lajos utóda Neumann
Ignácz és Társa pécsi cég mint je-
lentkező, úgy Scheffer Henrik
aradi, id. Nágler Testvérek buda-
pesti és J. Deutsch Mór aradi cég-
nek. Kohn Jenő m.-bodzási lakos
végrehajtást szenvedő elleni 216
kor., 580 kor., 95 fillér, 281 kor.
35 fillér és 750 korona tőkeköve-
telések és járulékaik iránti végre-
hajtási ügyében az aradi kir. tör-
vényszék területén levő Aradme-
gye M.-Bodzás községben fekvő s
a m.-bodzási 316. sz. tjkvben A.
+ 1. sorsz. 230/b. hrszám alatt
felvett 17. számú ház, udvar és
kertre 1008 korona, és 2) a bod-
zási 333. sz. tjkvben A. + 1. sor-
szám 120/b. hrszám alatt felvett
adóbizonyslat szerint 100/a. számú
ház, udvar és kertre, telekkönyvi
állapot szerint üres beltelekre 1600
koronában ezennel megállapított
kiktálatást árban az árverést elren-
delte, és hogy a fentebb megjelölt
ingatlanok az 1907. évi március
hó 8. Nyolcadik napjának délelőtti
10 órájkor M.-Bodzás község-házá-
nál megtartandó nyilvános árve-
résen a megállapított kikiáltási
áron alól is eladatni fognak.
Árverezni szándékozik tartoznak
az ingatlanok becsárának 10%-át,

vagyis 100 k. 80 fill. és 160 kor. kész-
pénzben, vagy az 1881. LX. t.-c.
42. §-ában jelzett árfolyammal szá-
mitott s az 1881. november hó
1-én 3333. szám alatt kelt igaz-
ságügyministeri rendelet 8. §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapírban
a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értel-
mében a bánatpénznek a bíróság-
nál előleges elhelyezéséről kiállí-
tott szabályszerű elismervényt át-
szolgáltatni.

Kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság.

Aradon, 1906. évi november hó
26-án.

Aknay,

kir. tszéki bíró.

608

1367-1907.

Hirdetmény.

Az 1907. évi január hónapban
engedélyezett italmérések várható
forgalmáról az aradi m. kir. pénz-
ügyi bíró által küldött össze-
írási jegyzék 6 darab ívét az ál-
lami jövedékről szóló 1889. XXV.
t.-c. 17. §-a és az erre vonatkozó
utasítás 17 §-a értelmében 1907.
évi február hó 18-tól számítandó 8
napra a városi fogyasztási adófel-
ügyelőségnél közszemlére, azzal
tesszük ki, hogy azokat az érde-
keltek, névszerint Reusz Sándor,
Sulyok István, Gyurik Gyula, Né-
meth Mihály, Odray Ant., Polónyi M.
kik italmérési engedélyt nyertek,
nemcsak megtekinthetik, hanem
az azokban kitüntetett forgalmi
adatokra nézve úgy nevezettek,
mint az aradi kereskedelmi testü-
let és az ipartestület is nyújthat-
nak be a fentebb jelzett idő alatt
a városi fogyasztási adófelügyelő-
séghez észrevételeket.

Arad, 1907. évi február hó 9.

A városi tanács.

A legjobb magvakat

A legnemesebb fákát

A legszebb virágokat

A legdivatosabb csokrok és koszorukat

Iriss élővirágokból

a legjobb minőség szavatolása mellett szállítja

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító 440

mag és virágkereskedése **Temesvárott.**

Dusan illusztrált árjegyzék kívánatra ingyen.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Fehér kirakatok!

A n. é. közönség figyelmét felhívjuk **kirakataink** szíves megtekintésére. A fehérenemű
különösen pedig **vászon és asztalnemű** árai tetemes drágulása, ajánlatossá teszi
mielőbb szükségleteiket nálunk már most beszerezni, mivel **nagymervű** elővételek ál-
tal egy ideig még a régi olcsó áron árusítunk.

Kirakatainknak megtekintése mindenkit meggyőz, hogy hatalmas nagy raktárt
és szép választékot gyűjtöttünk idejekorán e cikkből.

A nagy kirakat egyik látványosságát képezi, hogy több 100 vég valódi cérna,
Rumburgi, Ia Creasz, lepedő és paplanlepedő vásznakat mutatunk be egyszerre, mi kéz-
zel fogható bizonyítéka előnyös elővételeinknek.

Rosenblüh H. és Társa.

336

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!